

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

ბაზატი 24 საათი

ბაზატი, 2 ნოემბერი, 2002 წელი, №153

ფასი 50 თეთრი

პოლიტიკა

შვანია პრაზიციანტისთვის ემზადება

ჩვენ ვართ ის ძალა, რომელსაც შუღლია საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების მოგება... ამ განცხადებით ზურაბ ჟვანიამ პოლიტიკურ ორთაბრძოლაში არა მარტო საქართველოს პრეზიდენტი, არამედ სხვა ოპოზიციური ლიდერებიც გამოიწვია.

A4

ეკონომიკა

„თბილავიანის“ პრაზიციანტი სანარმოს პრივატიზაციაში მონაწილეობს

ერთ-ერთი სტრატეგიული სანარმოს, „თბილავიანის“ პრეზიდენტი სანარმოს განსახელმწიფოებრიობის საკითხს აყენებს. პანტიკო თორდიას აზრით, სანარმოსთვის, რომლის წყალმომარაგებელი საქართველო თავისი ყველაზე მსხვილი ქვეყანა-კრედიტორის - თურქმენეთის 350-მილიონიანი დავალიანებას მისი სამხედრო თვითმფრინავების სარემონტო მომსახურებით ისტუმრებს, სახელმწიფო წილის მინიმალურად შემცირება გაცილებით მოგებებიანი იქნება.

A4

უცხოეთი

გამილ ბასაევი: ომს მხოლოდ ომი შეაჩერებს

მოსკოვში, მედნიკის ქუჩაზე დატრიალებული ტრაგედია კვლავ მსოფლიოს მასობრივი საინფორმაციო საშუალებებისა და პოლიტიკოსების მსჯელობის მთავარ თემად რჩება. ყველა ვაზეთი თუ პოლიტიკური მოღვაწე თავის ვერსიას გვთავაზობს. რუსეთის ხელისუფლება კი შექმნილ მდგომარეობას ოსტატურად იყენებს თავის სასარგებლოდ.

A5

საზოგადოება

ზურაბ ჯიჟინაძე: ეკლესიამ თავი მიუხედავად სახელმწიფოს

საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის გაფორმებულმა კონსტიტუციურმა შეთანხმებამ საზოგადოებაში აზრობის სხვადასხვაობა გამოიწვია. თემა აქტუალურია და ვერ კიდევ ცხელი. გუშინ საქართველოს კულტურულ უნივერსიტეტის პროფესორთან ზურაბ ჯიჟინაძესთან. მისი მოხსენების თემა იყო „ეკლესია და სახელმწიფო“.

A6

აზიანი

Table with 2 columns: Day/Category and Weather/Value. Includes rows for Tuesday (15), Wednesday (18), Thursday (17), Friday (15), Saturday (17), Sunday (14), Monday (17), Tuesday (11), Wednesday (14).

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

Table with 2 columns: Currency and Rate. Rows include USD (2.1650), EUR (2.1449), GEL (3.3852), RUB (0.0681).

თბილისს საკრებულო უკვე ჰყავს. დავიჭაროთ?

აყალბადი ჩაცხრა. ცესკოს სდომი რამდენიმე წუთში განახლდება.

„ახლები“ და დანარჩენი „დემარშისტები“ ავთანდილ ჭორბანაძის „მოკვეთილ თავს“ ითხოვენ

ბიოგრაფი ასანიშვილი პრეზიდენტ შევარდნაძის იმპრემენტის მოთხოვნის ირგვლივ ატეხილმა ხმაურმა, ვარკვეულწილად, დაჩრდილა და უკანა პლანზე გადასწია ის პრეტენზიები, რომლებიც „ახალი მემარჯვენეებსა“ და სხვა ოპოზიციურ ძალებს სახელმწიფო მინისტრის მიმართ გააჩნიათ. დავით გამყრელიძის პოლიტიკური გუნდი ავთანდილ ჭორბანაძის „საქმის“ აგორებას ვერ კიდევ გასულ კვირაში გეგმავდა და ამის გაკეთებას „ოსაძის კომისიის“ ხელით აპირებდა, მაგრამ მამინ პოსსახელისუფლებო ფრაქციებმა, ამ კომისიისთვის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების ბლოკირების გზით, სახელმწიფო მინისტრი ოპოზიციის კლანჭებიდან დაიხსნეს. თუმცა, დროებით - „ახლებსა“ და მათ მოკავშირე ფრაქციებს დასახულ მიზანზე უარი არ უთქვამთ და მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი, ხელისუფლებიდან ჯორბანაძის ჩამოცილების განზრახვა სისრულეში მოიყვანონ.

ბაზრძალაბა A3 ბავრძაბა

ციხე პოლიციური რეჟიმისგან უნდა გათავისუფლდეს

იუსტიციის სამინისტრო, რომელსაც ორი წლის წინ სასჯელალსრულებითი სისტემა გადაეცა დაქვემდებარებაში, საკმაოდ სერიოზული და მნიშვნელოვანი პრობლემების პირისპირ აღმოჩნდა. კორუფციის უაღრესად მაღალი დონე, თითქმის განადგურებული მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, მოუზადველი კადრები და მეცხოვნის ინსტიტუტის არარსებობა - ყველაფერი ეს ციხეებსა და კოლონიების სხვადასხვა რთულ მდგომარეობას კიდევ უფრო ამძიმებს. დღის წესრიგში სისტემის სრული რეფორმირება დადგა.

ბაზრძალაბა A7 ბავრძაბა

„არ გვეზივება, მებრამ...“

სიღნაღელებს, რომლებიც ლუმაპურს ნისიად ყიდულობენ. სასიკადალო თანამემამულის იუბილე მინც ახარებთ

პირიკო თევზაძე გუშინ სიღნაღში ავიდა ზურაბაშვილის დაბადებიდან 100 წლის იუბილე აღნიშვნის მიზნით. შვიმს რაიონული ცენტრი მასპინძლობდა. არაოფიციალური ინფორმაციით, იუბილე ქართველი ფსიქიატრის მშობლიურ სოფელში უნდა გადაეხდა, მაგრამ ეს ვერ მოხერხდა, ვინაიდან ბოდბისხევი წყალდიდობის შედეგად დაზიანებული და ჩამოშლილი გზები ვერც არ შეკეთებულა. სიღნაღელები დიდ იმედებს ამყარებენ საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებაზე „სიღნაღის რაიონის 2002-2004 წლების ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ“. ეს დოკუმენტი წყალდიდობამდე იქნა მიღებული. ძნელი წარმოსადგენი არ უნდა იყოს, სტიქიის შემდეგ რამდენი ახალი „გადუღებული ღონისძიების“ წინაშე აღმოჩნდნენ სიღნაღელები: ჩამოშლილი გზები, დანგრეული სახლები, საერთო გაჭირვებისა და სიდუხჭირის ფონზე. რაიონის დასახმარებლად ქმედითი ღონისძიებები, ვერცერთი, არ გატარებულა. მიუხედავად ამისა, გუშინ სიღნაღელებმა საქართველოს პრეზიდენტი საპატიო სიღნაღელად აირჩიეს. შესაძლოა, ამით შევარდნაძე სინისზეც შეგაგებს.

ბაზრძალაბა A2 ბავრძაბა

კულტურას არ შეუძლია პოლიტიკური პრობლემების მოგვარება

ელდარ შენგელაია, სერგეი შაქეროვი და კარენ შახნაზაროვი.

წლების მანძილზე რუსეთ-საქართველოს ტრადიციული კულტურული ურთიერთობების გაგრძელების მიზნით (საკმაოდ დაძაბული პოლიტიკური ურთიერთობის ფონზე), კულტურის სამინისტროს ინიციატივით, რუსეთის კინოს დღეების მოწყობა დაიგეგმა. გუშინ საქართველოს რუსეთის ხელოვნება ოფიციალური დელეგაცია უწვია. საქართველო-რუსეთის კულტურულ-პოლიტიკურ ურთიერთობებსა და შექმნილ ვითარებაზე, ამ ორი ქვეყნის წარმომადგენლები მრგვალი მაგიდის ირგვლივ, საკმაოდ დიდ ხანს მსჯელობდნენ.

ნანა ბასილაშვილი რუსეთის კულტურის დეპარტამენტის საკულტურო ურთიერთობების განყოფილებაში მუშაობს. ამ დღეების „გუგული“ და ფილიპინის კულტურის „მოძრაობაში“ ნარმოდვედინეს. გუშინ სალაშის „ამირანში“ რუსული კინოს დღეები ოფიციალურად რუსეთისა და საქართველოს კულტურის სამინისტროს დასრულებული და დაიწყო. კინორეჟისორები კი თავად რუსეთის კულტურის სამინისტროს შემოთავაზებით მოეწყო. ქართველ მაყურებელს კინოს სახლში და კინოთეატრში უნდა მივიღოთ.

ბაზრძალაბა B2 ბავრძაბა

ნომრის სტუმარი

მას თბილისი არ ეყო...

ბაია ჭალაბანიძე

სერგეი შაკუროვი

სერგეი შაკუროვი - დაიბადა მოსკოვში (1942).

დაამთავრა ბავშვთა ცენტრალური სახლთან არსებული სტუდია (1964).

ფილმოგრაფია: ითამაშა სამოცდაათამდე ფილმში, მათ შორის:

- Свой среди чужих, чужой среди своих (1974)
Сто дней после детства (1974)
Сибириада (1978)
Верой и правдой (1979)
Любимая женщина механика Гаврилова (1981)
Портрет жены художника (1981)
Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона. Сокровища Агры (1983)
Друзь (1987)
Визит к Минотавру (1987)

თბილისში, დიდი ხნის პაუზის შემდეგ, რუსეთის კულტურულ დელეგაციასთან ერთად ჩამოვიდა.

შეხვედრაზე არც პუტინი იყო და არც შვედენაძე. მონაწილენი კი საკმაოდ თავისუფალი, ლალი და, როგორც თვითონ ამბობენ, მძიმე პროფესიის იყვნენ - კონტრაქტორების.

ეს არის ადამიანი, რომელთანაც უპირინია, ისაუბრო თემაზე - "კონფლიქტი." ეს არის ადამიანი, რომელმაც 10 წლიანი მუშაობის შემდეგ მოულოდნელად მიატოვა ორი თეატრი; მასვე შეუძლია, სკანდალით დატოვოს გადასახლება მოდანი, თუ რაიმე არ მოეწონა...

როგორ შეიძლება უკონფლიქტოდ ცხოვრება? სასაცილოა! ეს მხოლოდ უნიკალურ ადამიანს - გიორგი ვიცინს შეეძლო. მე სხვანაირი ვარ - ადივლად ვფეთქებდი, ხშირად უხეშად და მკაცრად ვარ. ვერ ვიტან კომპრომიზებს. თუ რაიმე არ მომწონს, მაშინვე ვამბობ. მართალია, ადამიანებს არ უყვართ სინათლის მოსმენა, მაგრამ გამაყვამბა რომ არ შემიძლია? ამიტომაცაა, რომ მუდმივად გაუგებრობებში ვიხვეწი და რეპუტაციაც შესაბამისი მაქვს...

თბილისს დაუბრუნდით. რა მოგვცა ახალი ქართველ კოლეგებთან შეხვედრამ? დღეს ჩვენ დიდი ხნის განმარების შემდეგ შეხვედრის ნერტილებს ვეძებდით. უბრალოდ, უნდა გავიგოთ სად, როგორ და რატომ მივიღოთ...უნდა მოვინახელოთ დაკარგული ურთიერთობები. ქართული კინემატოგრაფია ძალზე შთაბეჭდავი და ნათელი იყო. ქართული ფილმები ჩვენთან ბევრად უფრო კარგად მიდიოდა, ვიდრე ახლა სულელურ თემაზე შექმნილი ამერიკული ფილმები. იმიტომაც ჩამოვივდი, რომ კინო და თეატრალური ხიდეები აღვადგინოთ.

აქ ვისთან ჩამოხვედით, მეგობრები გაყავით? დელეგაციის შემადგენლობაში ჩამოვივდი და მინდა დავერჩე. მინდა ვიარო, ვიარო...არა მინდა არც ქეიფები, არც რესტორნები და სასტუმრო. მზად ვარ, ყოველგვარი სახელმწიფო ფულის გარეშე, საკუთარი სახსრებით გავაკეთო ეს ყოველივე. რა ფილმები ჩამოიტანეთ? ახალგაზრდა რეჟისორების ხუთი ახალი ფილმი, რომელიც რუსეთში ძალზე კარგად მიიღეს და სხვადასხვა საერთაშორისო ფესტივლებზე პირველი ადგილები დაიმსახურეს. თქვენი ფილმი თუ ჩამოვივდი? უნდა ჩამოსულიყო, მაგრამ დრევენდელი პროდიუსერები ძუნწები არიან. ახლა რაზე მუშაობთ? კონტრაქტით ვმუშაობ მოზარდ მაყურებელთა თეატრში, სტანისლავსკის თეატრში, ვინცვც გადაღებას ფილმში "კამიკაჟის დღეობა".

რთულ და დაძაბულ პერიოდში ჩამოხვედით. როგორ გგონიათ, შესძლებთ რაიმეს გაკეთებას ორი ქვეყნის ურთიერთობის დასათბობად?

ახლა ქვეყნებზე საუბარი საჭირო არ არის. უნდა ვისაუბროთ კონკრეტულად კინოსა და თეატრზე. ეს არ არის ცოტა. აქვე ტელევიზიაც ჩაირთვება... ტელევიზიის გაკეთებაზე იყო საუბარი. ეს უკვე კარგია. ჩვენ არც ცალმხრივი და არც ორმხრივი ურთიერთობები არ გვაქვს. საერთოდ, არ გვაქვს რაიმე ურთიერთობა. ერთი თეატრის გასტროლი არაფერს ნიშნავს. საჭიროა გულახდილი საუბრები და არა პოლიტიკანობა.

როგორ გგონიათ, გამოიყვლება რუსეთი 23 ოქტომბრის მერე? შეიცვლება რუსეთის დამოკიდებულება გარე სამყაროსთან? არამარტო პოლიტიკოსებს ვეულისებო.

არა მგონია, რომ ძალზე გამოიყვლება. ალბათ, შეიცვლება მომხდარ თან დამოკიდებულება და არა ადამიანები. ადამიანები ყველაფერს ეჩვენებიან. დარწმუნებული ვარ, რომ ერთი კვირის შემდეგ აღარავის არაფრის შეეხინდებია. ივლიან თეატრში და ა.შ. ისე, რომ ვთქვათ, უკვე შეიმჩნევა ამგვარი მოძრაობა. ყოველი ჩვენგანი ფიქრობს, რომ ეს მათ არ შეეხება.

დამოკიდებულებაზე სახელმწიფო მექანიზმმა უნდა იმუშაოს. თუ ჩვენ მრავალი წელია ჩვენთან ვიმუშაობთ, ალბათ, ყოველ წამს ფიზიკურად უნდა ვიცოთ და არა მხოლოდ 23 ოქტომბერს. ისინი გავგუდეთ... მცირე ხანს ქალაქს მკაცრად გავაკონტროლებთ და მერე მიაგაფურთხებთ ყველაფერს. ისე კი, ყოველ წამს მზად უნდა იყო დარტყმისთვის. ეს შეიძლება ნებისმიერი მხრიდან მოხდეს. ამერიკის 11 სექტემბერმა ჩვენ არაფერი გვასწავლა.

თქვენ ამბობთ, რომ კინოზე უნდა ვისაუბროთ და ფილმები გადავიღოთ. ამისთვის ფულია საჭირო, ჩვენ ამის საშუალება დღეს არ გვაქვს, თქვენ?

რუსეთში წელიწადში 60 ფილმს იღებენ და ეს რიცხვი სწრაფად იზრდება. იღებენ სერიულებს; სცენარისტები გამოდგებიან ნერვნი; კარგი, თავისუფალი ოპერატორის პოვნა, პრაქტიკულად, შეუძლებელია... მოკლედ, ამ მხრივ აღმავლობაა.

იცით, რა მაღელვებს? მოსკოვში ქართული ბიზნესი ყვავის. ნუთუ, აქედან, საქართველოდან არ შეიძლება, ეს ბიზნესმენები მართით? შეაგნებინოთ, რომ ფული რესტორნების გახსნაში კი არა, კულტურაში დააბანდონ. ამ ფულს ისინი "შეშლილ რესტორნებში" აბანდებენ, სადაც ერთი ჭიქა ღვინო 10 დოლარი ღირს. ერთი ჭიქა ღვინო... ამისთვის

აქედან, შეგინდან არის საჭირო მუშაობა. საკუთარ, ეროვნულ კულტურას დაახარჯონ ეს თანხა. მესმის, რომ იქ ჩაჯდნენ და ოჯახები ჰყავთ, სადაც ფული უნდა მიიტანონ, მაგრამ, ეს ხომ ქვეყანას ეხება. საჭიროა და მორჩა. მოსკოვში ბევრი მიდიდარი ადამიანია. ისინი უნდა დაინტერესდნენ. ტელევიზიის იდეა, რომელიც თქვენმა კულტურის მინისტრმა წამოჭრა, ძალზე კარგია... იქნებ გაიზონ და გაიგონონ. სპაგეტისა და ხაჭაპურის მეტი რომ არაფერი უნდა... კი, მოსკოვი გრანდიოზული, შემოღილი მეგაპოლისია, სადაც ერთ ღამეში კაზინოში ადამიანმა შეიძლება მნლიონი დოლარი წააგოს. სხვათა შორის, ქართველმაც.

ჩვენს ურთიერთობებზე რომ ფილმი გადავიღო, რა როლს შეასრულებდით?

თუ ეს ფილმი არ იქნება ომზე, მაშინ, ალბათ ვითამაშებდი ქართველის კარგ მეგობარს, მაგალითად, კახი კავსაძის... ქართულ კულტურას როცა ახსენებენ, თქვენთვის რასთან ან ვისთან ასოცირდება?

ლერმონტოვთან. მოკლედ, ამ კონფლიქტურ ადამიანს კონფლიქტური ვითარების განსამუხტავი როლის შესრულება მიანდეს. ესეც მისი ხასიათის პარადოქსია. აკი გითხარით, როცა მის გარშემო კონფლიქტი არ არის, შაკუროვი საკუთარ თავს ჭამს.

ახლა მხოლოდ კონტრაქტებით ვმუშაობ სხვადასხვა თეატრებში. ხანდახან კი ვფიქრობ: მუდმივად ხომ არ ნავსულიყავი საშუაოდ რომელიმე თეატრში... მაგრამ ამას ერთი შაკუროვი ფიქრობს, მეორე კი იქვე ეკამათება - რაში გჭირდება?! დაჯდები ოთხ კედელს შუა, უნდა აკეთო ის, რაც არ გინდა, წლობით გაიარო ერთი და იგივე საქეტკალის რეპტიციები... კინოში დამოძახებენ და, ტვინს მიჭამს ფიქრი: რატომ უნდა განემეორდე, მე ხომ კომიკური როლების გარდა ყველაფერი ნათამაშები მაქვს... მეორე მხრივ, არაფრის კეთებაც სუსულელია: იღვიძებ, მზე ანათებს, მშვენიერი ამინდია და გულზე კი ლოდი გადავს... მერე ისევ: ასე როგორ შეიძლება, შენ ხომ არტისტი ხარ... აი, ცხოვრობ, მუდმივ კონფლიქტებში...

გადღებები და თეატრები რა მოსატანია - ამ ადამიანმა ბევრი ახსნა-განმარტების გარეშე 2 ცოლი დატოვა... მესამეს კი მოჰკიდა ხელი და თბილისში ჩამოვივდა. კატერინა პირველად და თბილისში.

რას ელის ამ მოგზაურობიდან? ალბათ, რაიმე ზღაპრულს... დაპირდით? დიახ და ამიტომაც ვრჩები ორშაბათამდე...

26 ოქტომბრიდან 3 ნოემბრის ჩათვლით, ყოველდღე 5 საათზე გინევეთ პარკანოპოლის თეატრში მნიერულ ჟოუ-კონსერტზე "ხეობლოვის აკადაფეგი", მოწინალოვან:

Oriflame logo and brand name

შეავსეთ ანკეტა და გამოგვიგზავნეთ

გთხოვთ, შეავსოთ გარკვევით. პლანა უფასოა.

საკონსულტაციო კომპანია "რუსთავი 2" არ არის ფინანსური, გადამხდელი მიიღობთ თუ არა მონაწილეობას შოუში "ხალხის პირისპირ". თქვენი პირადი პიროვნება, ფინანსური მდგომარეობა და მონაწილეობის მიზანშეწონიერება ან ანკეტის შედეგით თქვენს მიერ მიღებული შოუს "ხალხის პირისპირ" ნაგებობა და პიროვნება.

ანკეტა გამოგვიგზავნეთ ფოსტით ან მოიტანეთ მისამართზე:

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2", ტელევიზორი "ხალხის პირისპირ", ვაჟა-ფშაველას 45, 300077 თბილისი

კონსულტაციები ტელევიზორის მიხედვით "ხალხის პირისპირ" შეიძლება ანკეტის საფუძველზე, ამიტომ გთხოვთ, ყურადღებით შეავსოთ ანკეტა.

სახელი და გვარი

ოჯახური მდგომარეობა:
დაქორწინებული, დაუქორწინებული, გაყრილი, ძმები

მისამართი:

შვილები: (თუ გააქვთ)

საფოსტო ინდექსი:

განათლება:
საშუალო, უმაღლესი, ტექნიკური

სამონეტარო ტელეფონის ნომერი:

პროფესია:

ასაკი:

საფუძვალ ადგილი

დამხმარე კატეგორია: (გთხოვთ კატეგორია, რომელიც აკრძალავს თქვენს მონაწილეობას შოუში "ხალხის პირისპირ" ან თქვენს დახმარებას, ან 60-იანი წლების მუსიკა, და ა.შ.)

შინაური ცხოველები: (თუ გააქვთ)

თქვენი ინტერესები და ჰობი:

შეხვედრისხარის თუ არა, პირად, ცნობილ ადამიანს? ვის, სად და რა დროს?

როგორ გაატარებდით თქვენს იდეალურ დღეს?

გიყვართ თუ არა მოგზაურობა? (თუ მოგზაურობით საერთაშორისო ბარში და სად?)

არჩევანი რომ გქონდეთ, რომელ ცნობილ ადამიანთან ისურობდით შეხვედრას, სად ნახვიდით მასთან ერთად და რატომ?

როგორი სატელევიზიო გადაცემები მოგწონთ და რატომ?

არჩევანი რომ გქონდეთ, სად ნახვიდით სამოგზაუროდ და რატომ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი რამის შეცვლა საქონარ გარემოებას ან ხასიათში, რას შეცვლიდით და რატომ?

როგორი თქვენი საყვარელი მხარეა და საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოები?

გაქვთ თუ არა მიწა, რომლის მიღწევაზეც მოცულობით?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი ნატივის ასრულება, რას ინატრებდით და რატომ?

როგორი მუსიკა გიტყვებთ და თავად გაქვთ თუ არა მუსიკალური ნიჭი?

მიგონებიათ ან გაგიკვირებიათ თუ არა ისეთი რამ, რითაც აგაყობთ?

თქვენი აზრით, რომელ ზღაპარულ პერსონაჟს ჰგავხართ ყველაზე მეტად და რატომ?

რა უნერის ფილმები მოგწონთ და რომელი თქვენი საყვარელი ფილმებია?

გაქვთ ან გქონიათ თუ არა რაიმე მემკვიდრე? კონკრეტულად რა?

ფილმი რომ გადაეღოთ თქვენზე, რომელი ცნობილი მსახიობი შეასრულებდა თქვენს როლს?

გამოსულხართ თუ არა ტელევიზიით? (თუ კი, რომელი და რა ადგილებზე?)

გაქვთ თუ არა უჩვეულო ნიჭი? (მაგალითად, შეძლებთ თუ არა სტატიის გათქმვა "შინაური ცხოველები" ან ასეთი სახის ფოტოების გაქვთ?)

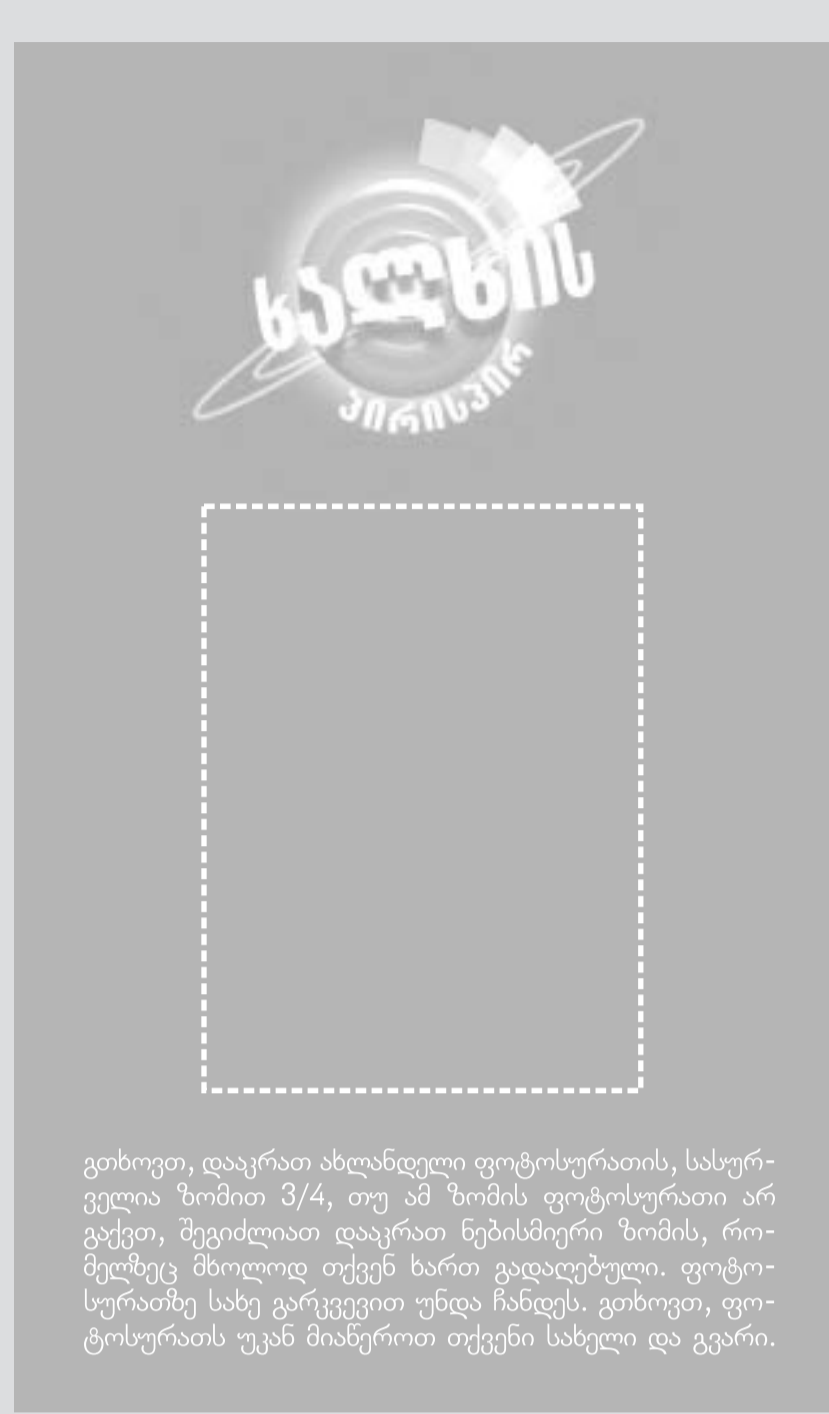
ყველაზე უხარულ სიტუაცია თქვენს ცხოვრებაში:

რატომ გინდათ მიიღოთ მონაწილეობა ჩვენს თავაში?

უჩვეულო ან საინტერესო რამ თუ გადაგხდენით თავს? კერძოდ რა?

ყველაზე ცუდი საფუძვალ თქვენს ცხოვრებაში:

დღეს რომ მოგცინ 2000 ლარი, რას გააკეთებდით?

გთხოვთ, დააყრდნობთ ახლანდელი ფოტოსურათის, სასურველია ზომით 3/4, თუ ამ ზომის ფოტოსურათი არ გაქვთ, შეგიძლიათ დააყრდნობთ ნებისმიერი ზომის, რომელიც მხოლოდ თქვენ ხარტ გადაღებული. ფოტოსურათზე სახე გარკვევით უნდა ჩანდეს. გთხოვთ, ფოტოსურათს უკან მიანეროთ თქვენი სახელი და გვარი.

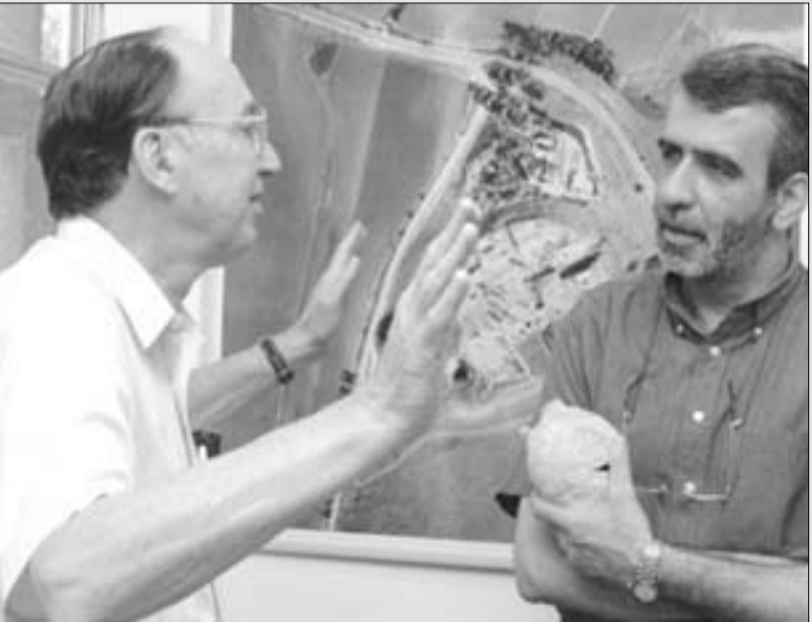
დასტური

ხორციელი იასოს არსებობის დამადაბრითი მტკიცებულება

ისრაელში მორიგი არქეოლოგიური გათხრების დროს აღმოჩნდა წმინდა ნანაილების სამარხი, რომელიც ჩვენი ნელთადრცხვის პირველი საუკუნით თარიღდება.

ეს აღმოჩენა შეიძლება გახდეს იესო ქრისტეს არსებობის ყველაზე ადრეული, არქეოლოგიური დადასტურება.

ინფორმაციას ამ უნიკალური აღმოჩენის შესახებ სორბონის უნივერსიტეტის პროფესორის, ანდრე ლემერის მოხსენებაში გზავდებით. კირქვის სათავსზე (ე.წ. "ოსუარი") არქეოლოგებმა აღმოაჩინეს კარგად შემონახული წარწერა არამეულ ენაზე - **"იაკობ ძე იოსებისა, იესოს ძმა"**. ურნაზე ამოკვეთილი ეს წარწერა ახალი ერის, დაახლოებით, 10-დან 70 წლების წერილობით ფორმას მიეკუთვნება. იესოს დროს არამეული იყო უნივერსალური ენა პალესტინაში მცხოვრები ყველა ებრაელისთვის. იგრითს კი მხოლოდ სახელისუფლო დონეზე და ღვთისმსახურების დროს იყენებდნენ. ლემერის აზრით, დამარხული განძი განეკუთვნება ჩვენი ნელთადრცხვის, დაახლოებით, 63 წელს, რაც ზუსტად ემთხვევა ახალი აღთქმის თხრობას.

გერმელ მანესი აღვსროვანებულია ახალი აღმოჩენით.

ლემერის მოხსენება გამოქვეყნდა ჟურნალ "ბიბლიის არქეოლოგიური მიმოხილვაში", რომლის რედაქტორია გერმელ მანესი. ის თვლის, რომ ყველა მონაცემი სამარხის უტყუარობას მოუთითებს. მანესი ამბობს, რომ ამერიკელი მეცნიერები, რომლებმაც საფუძვლიანად დაათვალიერეს წმინდა ნანაილების სამარხი ამტკიცებენ, რომ წარწერის ენა და სტილი ხასიათდება ზუსტად იმ დროით, რომელიც ცხოვრობდა ხორციელი იესო.

ისრაელში გეოლოგებმა ურნას ქიმიური ანალიზი ჩაუტარეს. სათავსი ხანგრძლივი მძლავრი მიკროსკოპის დახმარებითაც გამოიკვლიეს. წარწერაზე აღმოჩენილი არ არის ლითონი არანაირი ფრაგმენტი, რაც კიდევ ერთხელ ამტკიცებს, რომ ურნას არ შეეხებია თანამედროვე ფალსიფიკატორების ხელი. მანესის სიტყვებით, წარწერა ისეთივე ძველია, როგორც თავად სათავსი.

როგორც კათოლიკური უნივერსიტეტის ერთ-ერთმა პროფესორმა აღნიშნა, ყველაზე რთული ახლა იმის დამტკიცება იქნება, რომ ეს უბრალოდამთხვევა არ არის.

მასალების გულდასმით შესწავლამ, დამარხული ურნის დამზადების ტექნოლოგიამ და წარწერის ლინგვისტიკამ ანალიზმა აჩვენა, რომ მიაკვინდა ნივთიერება. მსგავს ურნებს, ახლობლების ძვლების დასამარხად, მართლაც იყენებდნენ ებრაელები ჩვ.წ.აღ-მდე 20-დან ქრისტეს დაბადების შემდეგ 70 წლამდე.

საეკლესიო წმინდა წიგნების თანახმად, იაკობი - იესოს ძმა, იყო იოსების უფროსი შვილი. იაკობი წმიდა ოჯახს ეგვიპტეში გაქცევის დროს ემხარებოდა. ის იყო იერუსალიმის პირველი ეპისკოპოსი, რომელიც იესოს გამოასტიკად აწამეს. იაკობი იერუსალიმის ერთ-ერთი ტაძრის სახურავიდან გადმოვადგეს. იაკობი იყო ავტორი ჩვენამდე მოღწეული ერთ-ერთი უძველესი ქრისტიანული ღვთისმსახურების წესისა.

წმიდა ნანაილების სამარხის მფლობელი მზად არის, წარუდგინოს ის მეცნიერებს შემდგომი გამოკვლევებისთვის. ჟურნალ "ბიბლიის არქეოლოგიური მიმოხილვის" რედაქტორი გერმელ მანესი ამბობს, რომ ეს მოხდება ნოემბერში, ტორონტოში ბიბლიის სპეციალისტების ჩასვლისთანავე.

2300 წლის

ბრინჯაოს პანელი

თბილისი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არქეოლოგიური ცენტრის განის ექსპედიციის არქეოლოგიური გათხრებისას მცირე ზომის ბრინჯაოს ქანდაკება აღმოაჩინეს.

ექსპედიციის ხელმძღვანელის, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის დარეჯან კაჭარავას თქმით, ბრინჯაოს ქანდაკება, რომელსაც მათ განისი ნაქალაქარის ტერიტორიაზე მდებარე საკურთხევლის კედელთან მიაკვლიეს, საგანგებოდ ამოკვეთილი ოთხკუთხა ორმოში კრამიტზე იდო და ზემოდავც კრამიტი ეხურა.

ბრინჯაოს ფიგურა შემკულია ოქროს სამკაულებით, რომელსაც თავზე ოქროსავე ვარდულებიან თავსაბურავი აქვს მოხვეული. ფიგურას ოქროს საკიდები და სამაჯურებაც უკეთია. დარეჯან კაჭარავას აზრით, ბრინჯაოს ფიგურა ძვ. წელთაღრიცხვის მე-3 საუკუნეს მიეკუთვნება.

არქეოლოგებს მაიჩნათ, რომ ფიგურა იმიტაციურ სამარხში იყო მოთავსებული. როგორც ექსპედიციის ხელმძღვანელმა აღნიშნა, მსგავსი ფიგურები განის ნაქალაქარში რამდენჯერმე აღმოაჩინეს.

საქართველოში განის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი, ექვსი ასეთი ქანდაკება არსებობს — სამი რკინის და სამი ბრინჯაოსი. დარეჯან კაჭარავას თქმით, მიუხედავად იმისა, რომ ახლად აღმოჩენილი ფიგურის კვლევა ჯერ არ დაწყებულა, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ამ ფიგურის განის ტერიტორიაზე არსებობა მიცვალებულთა კულტთან არის დაკავშირებული.

განის არქეოლოგიური ექსპედიცია მუშაობას ორ დღეში დაასრულებს, რის შემდეგაც მეცნიერები აღმოჩენილი ბრინჯაოს ფიგურის შესწავლას შეუდგებიან. განის ექსპედიცია მომავალ გათხრებს ზაფხულში დაიწყებს.

ქართულ-ებრაული მე-2

სამედიკორო კონფერენცია

კომფლიქტის ზონებს

იქძვენაბა

ისრაელში საქართველოს საელჩოს ინიციატივით, ამ დღეებში გაიმართა ისრაელ-საქართველოს მეორე სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე „პოლიტიკა და ეკოლოგია კონფლიქტის ზონებში“.

კონფერენციაში საქართველოს მხრიდან მონაწილეობდნენ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, გეოლოგის ინსტიტუტის დირექტორი მირიან თოფჩიშვილი, საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ისრაელში, პროფესორი რევაზ გაჩეჩილაძე, სტრატეგიული კვლევისა და განვითარების ცენტრის წამყვანი მეცნიერ-მკვლევარი არჩილ გეგეშიძე, ქალთა პრობლემების შემსწავლელი ცენტრის დირექტორი ფერიდე ზურიკაშვილი, აგრეთვე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კათედრათა გამგეები ოსებ სალუქვაძე და ზურაბ დავითაშვილი.

ისრაელის მხარეს წარმოადგენდნენ იერუსალიმის ხაიფას, თელ-ავივი-სა და ზეერ-შევის ბენ-გურიონის სახელობის უნივერსიტეტების ცნობილი მეცნიერები.

გაიმართა შეხვედრები უნივერსიტეტების რექტორებთან, დაიასაზ მონაწილე თანამშრომლობის გზები.

საგარეო საქმეთა სამინისტროს ინფორმაციით, საქართველოს საელჩო ისრაელში მჭიდროდ თანამშრომლობს ისრაელის უნივერსიტეტებთან. პირველი ასეთი კონფერენცია თბილისში ორი წლის წინათ გაიმართა.

ადმორენა

QUAOAR - ახალი კოსმოსური ობიექტი

6 მილიარდი კილომეტრი დედამიწიდან

QUAOAR - ქუაპარი ახლად აღმოჩენილი კოსმოსური ობიექტის სახელია. იგი მდებარეობს ე.წ. ქუიპერის სარტყელში.

მისი აღმოჩენა ამა წლის ივნისში მოხდა, ორი კალიფორნიელი მეცნიერის - მაიკ ბრაუნისა და ჩად ტრიბუზანის, მიერ. სახელწოდება ტონკვას ხალხის მითოლოგიიდან შტარჩიეს. ტონკვას ხალხი კალიფორნიის ტერიტორიაზე ცხოვრობდა ესპანელების ჩამოსვლამდე.

1992 წლიდან ასტრონომებისთვის ცნობილი გახდა მცირე ზომის ობიექტების არსებობა პლუტონის ორბიტის მიღმა. დაახლოებით, 70 000 ტრანს-ნებჭუნელი, საშუალოდ, 100 კმ დიამეტრით, ფართო სარტყელს ქმნის, რომელიც მზეს უფლის გარშემო. ამ სარტყელს ქუიპერის სარტყელს უწოდებენ.

ქუაპარის დიამეტრი, დაახლოებით, 1250 კმ-ია. ზომით იგი პლუტონის მთვარეს - შარონს უახლოვდება. უკვე 72 წელია, მასზე დიდი ობიექტის აღმოჩენა არ მომხდარა. პლუტონი 1930 წელს აღმოაჩინეს, მაის "მთვარე" კი - 1978-ში. ქუაპარი ძალიან დიდი ობიექტია - 50 000 ასტეროიდის შერეობით, დაახლოებით, ქუაპარის ზომას მივიღებთ.

მის აღმოჩენებს არ დაბადებიათ კითხვა, პლანეტა იგი თუ არა. მათი აზრით - არა. ქუაპარი კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს პლუტონის პლანეტად აღიარებასაც. მაიკლ ბრაუნმა განაცხადა, პლუტონი დღეს რომ აღმოჩინათ, არავის მოუვიდოდა აზრად მისთვის პლანეტა ეწოდებინა, რადგან იგი, სიდიდის მიუხედავად, ქუიპერის სარტყელის სრულფასოვანი ობიექტია.

თანამედროვე ინტერპრეტაციებზე დაბრუნებით, პლუტონი ქუიპერის სარტყელის პირველი ობიექტი იყო, რომელიც აღმოაჩინეს, რადგან იგი პლუტონის ელიპტიკური ორბიტის გადამკვეთი ორბიტაზე იყო გადასრული იყო მილიონობით წლების წინ.

პლუტონისგან განსხვავებით, რომელიც მზეს 248 წელიწადში უვლის, ქუაპარი 285 წელიწადს უნდება

ჩვენი ვარსკვლავის გარშემო წრის გაკეთებას. გარდა ამისა, მას საოცრად მყარი და ნროული ორბიტა აქვს, ვიდრე პლუტონს. მაიკლ ბრაუნმა განაცხადა, რომ, ალბათ, იგი ამ ორბიტაზე 4 მილიარდი წლის განმავლობაში მოძრაობს.

ქუაპარი დედამიწისგან 6 მილიარდი კილომეტრით არის დაშორებული. ფეხით მოსიარულის სიჩქარით მას 100 000 წელიწადში შეიძლება მიადნოთ. კოსმოსური ხომალდის სიჩქარით, რომელიც დედამიწას გარშემო უვლის, 25 წელიწადი იქნება საჭირო ქუაპარამდე მისასვლელად. მზის სინათლე 5 საათში ფარავს ამ მანძილს.

ქუაპარის აღმოჩენა არ არის თანამედროვე ოპტიკის ტრიუმფი. იგი უფრო კარგად გაანალიზებული ძებნის მეთოდისა და თანამედროვე ციფრული ანალიზის შედეგია. ფაქტია, რომ ქუაპარი პირველად 1982 წელს იყო გაზომული ასტრონომ ჩარლი ქოუვერის მიერ, რომელიც მისტიკური პლანეტის - X-ის, აღმოჩენას ცდილობდა.

ბრაუნმა და ტრიბუზანომ პირველად მისი არსებობა 4 ივნისს პალომარის ობსერვატორიის ოსჩინის ტელესკოპის მიერ გადაღებულ სურათზე დააფიქსირეს. მათ ძებნა გააგრძელეს და აღმოაჩინეს, ქუაპარის სურათები გადაღებულია 1982-ში, 1996, 2000 და 2001 წელს.

ქუაპარის ზუსტი ადგილმდებარეობის განსაზღვრა საკმაოდ ადვილია. მას ბევრად უფრო წრული ორბიტა აქვს, ვიდრე პლუტონს. სხვათა შორის, პლუტონის აღმოჩენა ცაზე ძალიან ადვილია, თუ იცით, სად უნდა მოიძებნოს იგი. პლუტონი ისე უახლოვდება

მედიკოლოგია მომავლისათვის

კაცობრიობის განვითარება და ტრადიცია

- ადამიანი ადამიანისთვის

დაახლოებით, მე-16 საუკუნის ბოლოსა და მე-17 საუკუნის დასაწყისში ადამიანს ბუნებაში მიძღინარე მოვლენებისადმი შესწავლის მზარდი ინტერესი გაუჩნდა. ცნობისმოყვარეობა მას აიძულებდა, აღექვან ბუნებრივი მოვლენები და აეხსნა ისინი. ადამიანი ყოველთვის ცდილობდა და დღესაც ცდილობს, აღუწეროს, ჩაწვდეს ბუნებაში მომხდარ მოვლენებს, ერთადერთი მიზნით - მართოს პროცესები, გამოიყენოს ქარის, ზღვის, მზისა თუ სხვა ენერჯიები თავის პარანატურაზე. სწორედ, ამაზე დამოკიდებული ადამიანის ბიოლოგიური არსებობაცა და მისი მატერიალური კეთილდღეობაც. ბუნების შესაცნობად საჭირო ცოდნას ადამიანი სულ უფრო მზარდი ოდენობით აკრავებდა. შექმნილი გონების გამოყენება კი მას საშუალებას აძლევდა, უფრო მეტად მოეხდინა ზეოქმედება ბუნებაზე. ბოლო პერიოდისათვის დამახასიათებელია ადამიანის შესაძლებლობების მკვეთრი ზრდა. ეს პროცესი იმდენად სწრაფად მიმდინარეობს დროში, რომ კიდევაც გვეჭირს, აღუწეროთ და შევაფასოთ მათი მნიშვნელობა.

**"ვიწყე კვლევა გულმოდგინებით, გონებიდან განსჯა ყოველივენი, რაც მომხდარა ციხკვეშეთში; ეს მძიმე საქმე მოიწინა უფლად ადამიანს ძემ სატყვევლად".
ექლემიანსატი: 1.13**

თუ სრულიად უცხო დამკვირვებლის თვლით შევხედავთ ევოლუციას, დავიხსნავთ, რომ დედამიწის მოსახლეობის რაოდენობა, ალორძინების ეპოქამდე, მეტ-ნაკლებად, უცვლელი იყო. თავისი არსებობის ბოლო რამდენიმე ასწლეულში (დაახლოებით, 300-400 წელი) კი თითქმის ზუიუჯერი გაიზარდა - ე.ი. **მობდა მოსახლეობის რაოდენობის მკვეთრი ცვლილება.**

გარდა ამისა, დავიხსნავთ, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში მკვეთრად შედილობდა ხასიათი იგივედამიანის ზედგამიზნაც, რაც უშუალოდ და ეკავშირებული ადამიანის განვითარებასა და პლანეტაზე მის მოვლენასთანთან. კერძოდ, ადამიანმა დედამიწის ნიალიდან ამოიღო რკინის, ნავთობის, გაზის, ფერადი ლითონებისა თუ სხვა წითეიერებების დიდი ოდენობა. შემდგომში მათ სხვადასხვა ფორმა მიეცა და დედამიწის ზედაპირზე მოცულობითი კონსტრუქციების, ხიდების, სარკინიგზო გზებისა და სხვათა სახით გავრცელდა. ეს შესანიშნავი ცვლილებებიც, მეტწილად, კაცობრიობის განვითარების იმავე ბოლო პერიოდში მოხდა.

ნებისმიერი ერის უკანასკნელი ათი თაობის არსებობის განმავლობაში მისდგა თვისობრივი ცვლილებები მის სოციალური ყოფაცქცვაში - იგულისხმება განსხვავება თანაარსებობის წესში, ტანსაცმელში, საცხოვრებელ სახლებში, ხელოვნებაში და სხვა. ეს ცვლილებებიც ნებისმიერი უცხო დამკვირვებლისთვის ამკარად შესაძნევი იქნებოდა. რაც შეეხება ადამიანის ბიოლოგიურ აღნაგობას, ამ ცვლილებებს, სულ მცირე, 100 ათასჯერ მეტი დრო დასჭირდებოდა. მთელ პლანეტაზე, ბუნებაში სხვა ყველა ცოცხალი ორგანიზმის ანალოგიური ცვლილებებს, არა ათი, არამედ ათიათასობით თაობის არსებობა მოუწოდებოდა.

ის, რომ ადამიანის ყოფაცქცვაში ცვლილებები მისდგებიან სწრაფად ხდება, ვიდრე ვის ბიოლოგიურ აღნაგობაში, თამამად შეიძლება მივი-

მზეს რამდენიმე წლის განმავლობაში, რომ მისი ატმოსფეროს არამდგარი ნანილები ძალიან ხურდებიან, პლუტონის გამოსახულებას აძლიერებენ და იგი ისე ნათელი ხდება, რომ მისი დანახვა პატარა სამოყვარულო ტელესკოპითაც შეიძლება.

მეორე მხრივ, ქუაპარი არსაოდეს უახლოვდება მზეს და მისი ატმოსფერული გაზების გაზურება არ ხდება იმდენად, როგორც უფრო ნათლად გამოჩნდეს. ქუაპარის ზედაპირი მილიონობით წლების განმავლობაში "ირუჯვრი" მზის სუსტი ულტრაიისფერი გამოსხივებით და, როგორც ქვისა და ყინულის ობიექტებს ახასიათებთ, მის ზედაპირზე არსებული ორგანული ნივთიერებები წელ-წელა ბნელ კუპარისებურ ნივთიერებად გადაიქცევენ.

ამის შედეგად ქუაპარის სიკაჰკაჰმ მხოლოდ 10%-ით აღემატება მთვარის სიკაჰკაჰმს, პლუტონისა კი - 60%-ით.

მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ ქუაპარი თავისი ღერძის გარშემო მოძრაობს და ამას, დაახლოებით, ექვს კვირას ანდობებს.

ზუსტად რა შემადგენლობისაა იგი, მეცნიერებმა არ იციან. თუმცა, ვარაუდობენ, რომ ქუიპერის სარტყელის ობიექტები, ძირითადად, ყინულისა და ქვის ნარევის წარმოადგენენ. რაც დედამიწაზე სხვადასხვა აგრეგატულ მდგომარეობაში მოიპოვება, ქუაპარზე ყინულის სახით იქნება. მაგალითად, მეთანის ყინული (ნატურალური გაზის ყინული), მეთანოლის ყინული (ალკოჰოლის ყინული), კარბონ დიოქსიდის ყინული (მშრალი ყინული) და ა.შ.

ბრაუნი და ტრიბუზანო იმედოვნებენ და დარწმუნებულიებიც არიან, რომ კიდევ მოახერხებენ ქუაპარის ზომის ობიექტების აღმოჩენას ქუიპერის სარტყელში. როგორც თავად ამბობენ, მათ მთელი ცის მხოლოდ 5%-ს გადაავლეს თვალი. ასე თუ გადავხედავთ, მანამდე უნდა მოვალდებინოთ, კიდევ 20 ქუაპარის აღმოჩენას მოახერხებენ. გარდა ამისა, ისინი იმედოვნებენ, რომ ქუიპერის სარტყელში ჯერ კიდევ რამდენიმე პლუტონია, რომლებიც თავისი აღმოჩენის დღეს ელოდებიან.

რომელიც ევოლუციას განიცდიდა და ამდენი ხნის განმავლობაში ყალიბდებოდა.

თუ კაცობრიობა, სწორედ, იმ კუთხით მიუღება საკითხს, რომ უნდა შევინარჩუნოთ ეს უნიკალური გენოფონდი და ხელი შევეწყობოთ მის შემდგომ განვითარებას, მაშინ ასეთი აზროვნება თითოეულ მეცნიერზე ღრმა სულიერ და მორალურ ზეგავლენას მოადგენს. ეს კი, თავისთავად, ეთიკურ კანონებს შექმნის, თუნდაც, მხოლოდ მეცნიერთა რიგებში.

ნარმოვიგინით, რომ გვაქვს ყველაფერი, რაც ნებისმიერი პრობლემის გადასაწყვეტდად საჭიროა. რაში მდგომარეობს კაცობრიობის არსებობის აზრი და მიზანი, გარდა თანდაყოლილი ცნობისმოყვარეობისა, რაც ადამიანს ახასიათებთ. ადამიანის მიზანი ისიცაა,რომ უფრო გასაგები გახადოს ყოველივე, რაც მის გარშემო ხდება - როგორც მიკრო, ასევე მაკრო საწყარობებზე, როგორც პარადიქსულადც უნდა გვეჩვენოს, **ადამიანი ცდილობს, გადარჩნოს ადამიანი ადამიანისადმევე-ბული შექცობისათვის.**

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ცხოველთა სამყაროსათვის დამახასიათებელი უწყაროცქვეა და ჩვეუბნი ძალაზე ნელა იცვლება. მათი უშრავლესობა არის გენეტიკური მემკვიდრეობა. ფუტკარი დღესაც ისე იქცევა, როგორც ბუნებაში მისი გაჩენისთანავე. მიუხედავად ამისა, ცხოველებს ევოლუციის ყველა ელემენტი ახასიათებთ. კერძოდ, მეხსიერება, სწავლის შესაძლებლობები, იდეებისა და ურთიერთფარების წარმოადგენლობა. მაგრამ, როგორც რაოდენობრივად, ასევე თვისობრივადც იგი ისეთი უმნიშვნელია, რომ ცხოველის სიკვდილის შემდეგ მის მიერ დაგროვილი გამოცდილებაც იკარგება. უფავობა, რომ ცხოველებსაც აქვთ თვითონი ენა - გამოცდილების გადაცემისა და გაზიარების უნარი, მაგრამ ეს ფენოტიპური ძალზე სუსტია და არ აღემატება მათივე ბიოლოგიურ ინსტინქტებს.

ადამიანის განვითარების მთელი პერიოდის განმავლობაში მუდმივად განვითარებას განიცდიდა მისი ცხოველური ნაწილი. თანაირნი ენა - გამოცდილების გადაცემისა და გაზიარების უნარი, მაგრამ ეს ფენოტიპური ძალზე სუსტია და არ აღემატება მათივე ბიოლოგიურ ინსტინქტებს.

ადამიანის განვითარების მთელი პერიოდის განმავლობაში მუდმივად განვითარებას განიცდიდა მისი ცხოველური ნაწილი. თანაირნი ენა - გამოცდილების გადაცემისა და გაზიარების უნარი, მაგრამ ეს ფენოტიპური ძალზე სუსტია და არ აღემატება მათივე ბიოლოგიურ ინსტინქტებს.

მას შემდეგ, რაც ადამიანი სა-მთხობდა გამოქვეყნებულია, მან ნებაყოფლობით დაიდა პასუხისმგებლობის უღელი როგორც ბუნების, ასევე თავისი მოვდმის განვითარების საკვალ უღელი როგორც თვისებისა და შესაძლო შეცდომების დამკვება გასაკვირი არცაა. ბოლოს და ბოლოს, ზუნების დინოზავრები მოსპო, როგორც უვარგისი ქმნილებები. ადამიანებსაც გვიწევს შერჩევის გზების გავლა. მაგრამ როგორ? რა მექანიზმით? ეს და სხვა უამრავი საინტერესო პრობლემა იმსახურებს ყურადღების დათმობას, გაანალიზებასა და შესაბამისი დასკვნების გაკეთებას, მაგრამ ამჯერად ეკლესიასტეს (1,18) სიტყვებზე შევიჩერდეთ:

"რაც დღია სიბრძნე, დარდიც დღია; მრავლის შევსება ადამიანს ნუხილს უშრავლეს".

თვალსაწიერი

ტექნიკა-აგაზი

სხელი საქალაქო აბანოები და ბათობა წარსულს აგვარდა?

საქართველოში ქალაქმშენებლობას დიდი ხნის ტრადიცია აქვს. ამ მხრივ სრულიად უნიკალურია ანტიკური ეპოქა, რადგან სწორედ ეს პერიოდი პირველი ქალაქების წარმოქმნის ხანა. ისტორიული წერილობითი წყაროებითა და არქეოლოგიური აღმოჩენებით ანტიკური ეპოქის საქართველოში ოცდაათამდე ქალაქი და ქალაქური ტიპის დასახლება ცნობილი. ცალკე საუბრის თემაა ამ დასახლებათა ურბანისტული ხასიათი, არქიტექტურა და გეგმარებითი პრინციპები, რომელთა მიხედვით ირკვევა, რომ ანტიკური ხანის ქართული ქალაქები ემორჩილებოდნენ

ქალაქმშენებლობის იმ საერთო კანონებს, რომლებიც მიღებული იყო ანტიკურ სამყაროსა და ელინიზირებულ აღმოსავლეთში. ამ მხრივ, საყურადღებოა ქალაქების უზრუნველყოფა ჰიგიენური დაუსტრულებებით, რაც, თავისთავად, ცივილიზებული ქალაქისათვის აუცილებელ ატრიბუტს წარმოადგენს.

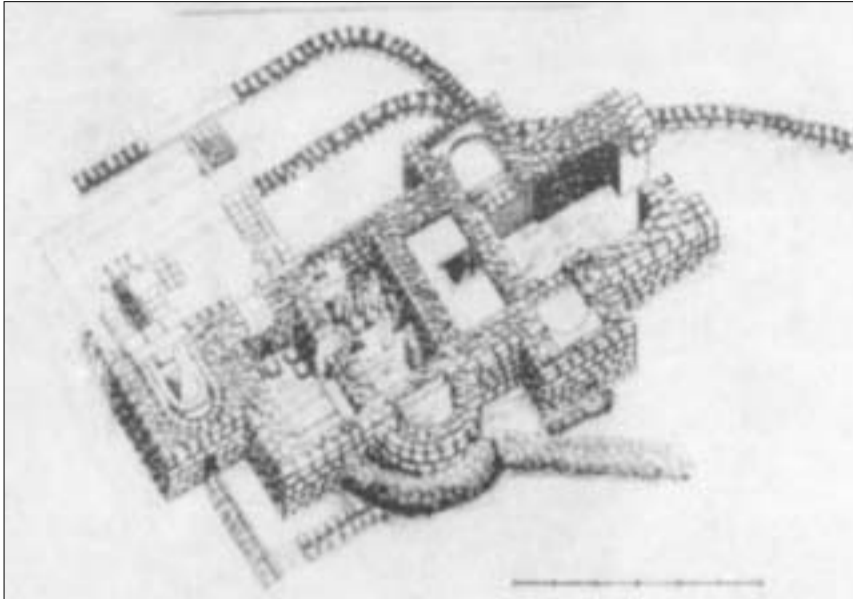
ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიაზე ნარმოებულმა არქეოლოგიურმა გათხრებმა წარმოაჩინა, რომ გვიან ანტიკურ და ადრე შუა საუკუნეების ქართულ ქალაქებში (მცხეთა, ძალი-სა, ურბნისი, ბიჭვინთა, შუხუთი, ციხისძირი, გონიო-აფსაროსი და სხვ.) დიდი ყურადღება ექცეოდა სანიტარულ-ჰიგიენური ნორმების დაცვას, რასაც მონიშნავს ამ პუნქტებში აღმოჩენილი აბანოები, წყალმომარაგების, წყალგაყვანილობისა და საკანალიზაციო სისტემები. ქალაქებში ამდგავარი სისტემების გაჩენა არქეოლოგიურად პირველად ვაშში დასტურდება და ძვ.წ. II-I საუკუნეებს მიეკუთვნება. სწორედ ამ პერიოდით თარიღდება აქ აღმოჩენილი თიხის წყალსადენის მილები.

ძვ.წ. I საუკუნის სამოციანი წლებიდან ქართული ქვეყნები (ქართლისა და ეგრისის სამეფოები) მჭიდროდ უკავშირდებიან რომის სახელმწიფოს. რეპუბლიკურმა იმპერიამ, იმპერიის არსებობის მთელ მანძილზე, რომსა და ქართულ სახელმწიფოებს შორის არსებობდა სავაჭრო ინტენსიური პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული თანამშრომლობა. ამ ფენომენის შედეგად **გაჩნდა საქართველოში რომაული თერმების მსგავსი აბანოები.**

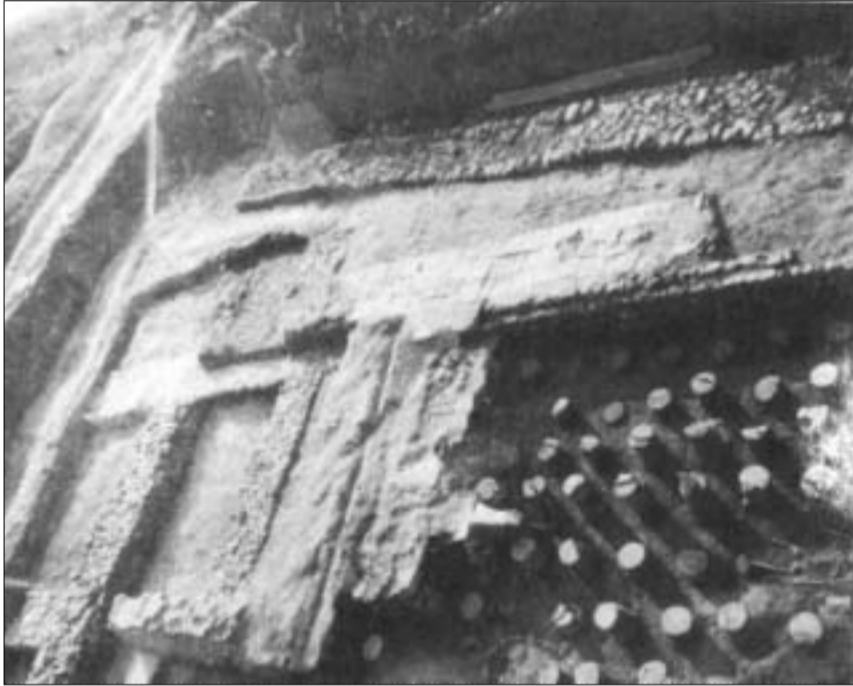
აბანოს პირველი კომპლექსი საქართველოში გამოვლინდა არმაზისხევის ცნობილი გათხრებისას - 1937-1938 წლების არქეოლოგიური კამპანიის დროს. ნაგებობა ხუთი ძირითადი განყოფილებისგან შედგებოდა: გასახლეობი (ამოღებერიუმი), თბილი აბანო (ტეპიდარიუმი), ცივი აბანო (ფრიგიდარიუმი), ცხელი აბანო (კალდარიუმი) და საცეცხლე განყოფილება (პრეაფურნიუმი). აბანო ორსართულიანია. ქვედა სართული უკავია გათხრების (კაპოკატუსის) სისტემას, ხოლო ზედა სართულზე მოთავსებულია გასახლეობი, ცივი, თბილი და ცხელი განყოფილებები. ცხელი აბანოს ფართობი 12 კვ.მ-ია. მის ქვედა სართულს, გათხრების ითახს, აქვს ტიპური კალორიფერის სახე. აქ განლაგებულია ვერტიკალური სვეტები (კალორიფერები), რომლებიც შედგენილია თიხის ოვალური და კვადრატული ფილებით. გათხრების სისტემა ისეა მოწყობილი, რომ ცხელი ჰაერი თბირობალორის მიშველობით თანაბრად ნაწილდება ცხელსა და ცივ აბანოებში. აღსანიშნავია ცივი აბანოში აღმოჩენილი აუზი. მასში ჩასასვლელად არსებობდა ორბინი, სამსაფეხურიაინი კიბე. აუზის იატაკის ორ კედელში დატანებული იყო მკვეთრად დაქანებული თიხის მილები, რომლითაც ნაბანი წყალი გადიოდა აბანოს გარეთ კოლექტორში და იქიდან მტკვარში ჩაედინებოდა. არმაზისხევის აბანო მარადეობდა არა მტკვრის, არამედ უფრო სუფთა - არმაზის წყლით. ასეთი ვარაუდის საფუძველს იძლევა ამ პატარა მდინარედან აბანომდე გაყვანილი თიხის წყალსადენი მილები.

აბანო ჩვ. წ. II-III საუკუნით თარიღდება. იგი ქართლის პიტიახშია (ერისთავთა) არმაზისხევის შტოს საკუთრებას წარმოადგენდა. საგულისხმოა, რომ ამ პერიოდს მიეკუთვნება არმაზისხევის პიტიახშია ცნობილი სამაროვანიც. ასე რომ, ანტიკური ხანის ქართველი რომაელები რომაელებს ბაძავდნენ არა მარტო სამარხებში მდდრული ინვენტარისა და ფუფუნების საგნების ჩატანებით, არამედ ცხოვრების წესითაც - თუნდაც, ჰიგიენური კულტურის მაღალი დონით.

ნათქვამის მკაფიო დასტურია მცხეთის რაიონის სოფელ ძალისში აღმოჩენილი ტაძარ-სასახლისა და აბანოს უბრწყინვალესი კომპლექსი. **ძალისის აბანოც არმაზისხევის მსგავსია.** მასაც აქვს ცივი, თბილი და ცხელი განყოფილებები, საცურაო აუზი, გათბობის სისტემა, კანალიზაცია, კოლექტორი და წყალმომარაგების სისტემა. აბანოში წყალი

ქუთაისის მე-5-8 საუკუნეების აბანოს კომპლექსი. აღმოჩენილია ომარ ლანჩავას მიერ.

ძალისის აბანოს გათხრების სისტემა (კალორიფერები). აღმოჩენილია ალექსი ხოხოჩაძის მიერ.

ძალისის აბანოს იატაკის მოზაიკა.

ძალისის აბანოში აღმოჩენილი წყალმუყვანი ტყვიის მილი.

შედიოდა ტყვიის მილებით და, შესაბამისად, ნაწილდებოდა ცივი, თბილი და ცხელ განყოფილებებში. განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს ცივი აბანოს იატაკი, რომელიც მოპირკეთებულია შვიდფეროვანი კენჭების მოზაიკით. მოზაიკა შემოხარბობულია არმით, რომლის მიგინა არე ეთიბა ზღვის ფაუნისა. დაზიანებული მუხუცდავა, კარგად განირჩევა დედოფლის თავი და თევზები. **ძალისის აბანო ჩვ. წ. II-III საუკუნით თარიღდება და საქართველოში ცნობილი აბანოებიდან ყველაზე ადრეულია.** შესაბამისად, ყველაზე ადრეულია ძალისის მოზაიკაც.

არმაზისხევისა და ძალისის საერისთავო აბანოების გარდა, მცხეთაში, ბაგინეთის მთაზე აღმოჩენილია სამი სამეფო აბანოც. **ბაგინეთის აბანოებიც რომაული ტიპის თერმებია.** ისინიც ზუსტად ისეთივე სისტემითაა მოწყობილი, როგორც უკვე განხილულია ნიმუშები. განსაკუთრებული ინტერესს იწვევს N3 აბანო, რომელშიც მოწყობილია ხუთი აბანო. აბანოებიდან წყალი შემკრებ ქაში ღარებით ჩაედინებოდა და აღმოსავლეთით მდებარე კოლექტორს უერთდებოდა. აბანო წყალსადენის მეშვეობით დასავლეთიდან წყლით მარაგდებოდა. წყალსადენი ნაგებია ქვაბნელებითა და შეღესილია შიდა რელიეფით ხსნარით. აბანოები და აბანოს თაღები შექმნილია პილასტრებით, ქანდაკებებითა და მცენარეული ორნამენტით.

ის, რომ ბაგინეთის (არმაზციხის) აბანო სამეფო ოჯახის კუთვნილება იყო, არაგითარ ეჭვს არ იწვევს, რადგან II-III საუკუნეებში ბაგინეთი სწორედ ქართლის მეფეთა რეზიდენციას წარმოადგენდა. ამასვე მონიშნავს სამეფო სასახლისა და ტაძრის ნაშთებიც. ამასვე ადასტურებს აბანოს სიახლოვეს აღმოჩენილი ბერძნული წარწერებიც. ბევრი წარწერა სწორედ აბანოსთანაა დაკავშირებული. ნათლად ჩანს, რა დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდნენ ქართლის სამეფოში ჰიგიენური კომპლექსების აშენებას. წარწერებიდან ვგებულობთ, რომ ვინმე ანიონმა, კანონის ძალითა და ლევის შეწყვეთით, გააკეთებინა მიწისტიფა გაყვანილობა და წყალსადენი და დედოფალს შესწირა. მეორე, ასეთივე ხასიათის წარწერა აღმოჩნდა პირველი წარწერიდან ორივე მეტრის მოშორებით. აქაც საუბარია მეფის ან დედოფლის მიერ რაღაცის შეწირვის აქტზე. პირველი წარწერიდან გამომდინარე, საეჭვო არ უნდა იყოს ვარაუდი, რომ მეორე წარწერაშიც ასევე აბანოს, ან წყალგაყვანილობის სისტემის შეწირვაზე ყოფილიყო თქმული. ბერძნული წარწერები და აბანოები თანადროულია ისინი კარგად თარიღდება II-III საუკუნეებში.

ანტიკური ხანის აბანოს კომპლექსი აღმოჩნდა ბიჭვინთის ნაქალაქარზეც. აღსანიშნავია, რომ ბიჭვინთის აბანოს ფრიგიდარიუმში გამოვლინდა მოზაიკის ფრაგმენტებიც.

ბიც, როგორც ვარაუდობენ, ბიჭვინთის აბანო ჩვ. წ. II-III საუკუნეების ძველი უნდა იყოს. ამ აბანოსთან დაკავშირებული წყალსადენი მიკლემული არ არის, მაგრამ, სამაგიეროდ, გამოიკვეთა ტუჭყიანი წყლის გასატანი საკმოდ რთული სისტემა. აბანო აღმოჩენილია ქალაქის შიდა ციხის ტერიტორიაზე. მისი ცენტრალური ქუჩის მოკირწყლულ სფარქვეშ აღმოჩნდა დიდი არხი, რომელიც გზადაგზა ვიწრო ქუჩებიდან და ცალკეული ნაგებობებიდან მომდინარე ნაკადებს იერთებდა და ციხის კარიბჭის ქვეშ გადიოდა. აქ მას უერთდებოდა აბანოდან მომდინარე ორი საკანალიზაციო არხი. წყალგამყვანი მთავარი არხი აგებულია კერამიკული ფილებითა და აგურით, ხოლო გადახურულია ბრტყელი ქვებით. ბიჭვინთის ნაქალაქარის წყალგაყვანილობის სისტემა იმ პერიოდისათვის ძალზე კარგად აღჭურვილი სანიტარული ტექნიკის მაჩვენებელია.

ანტიკური ტრადიციების გაგრძელებას წარმოადგენს ადრეულ შუა საუკუნეებში (IV-VI საუკუნეები) აგებული აბანოებიც. **ამ მხრივ მნიშვნელოვანია ქუთაისში, დღევანდელი ბაგრატის ტაძრის მიმდებარე ტერიტორიაზე აღმოჩენილი აბანოს კომპლექსი.** იგი მნიშვნელოვანია იმიტომაც, რომ V საუკუნეში აშენებული აბანო VI საუკუნეში გადაუკეთებიათ. გადაკეთება მიზნად ისახავდა მის გაფართოებას, რის შემდეგაც აბანო ათი ნაწილისგან შედგებოდა (გასათობი, სამხრეთის აბაზანა, ჩრდილოეთის აბაზანა, ცივი აუზი, ცივი აბანო, ცხელი აბანო, საქება, გასახლელი და ნახევრადნრიული აბაზანა). აბანოსთანვე ყოფილა მოწყობილი საწყობი შემოსთვის, წყლის რეზერვუარი და ორსართულიანი სასტუმრო.

ქუთაისის აბანო ანტიკური ხანის აბანოებისაგან პრინციპულად არ განსხვავდება, თუ არ მივიღებთ მხედველობაში იმ ვარემოებს, რომ მას აქვს წყლის რეზერვუარი და სასტუმრო. წყლის რეზერვუარის პირქვე 6 მ-ია, სიღრმე 4 მ, ხოლო სიღრმე - 2 მ. მასში ეტეოდა 50 ტონამდე წყალი. აქ რეზერვუარის არსებობა იმ რეალობითაც იყო განპირობებული, რომ აბანო მდებარეობდა საკმოდ მაღალ ადგილზე, სადაც წყლის მუდმივად აყვანა ძნელი იქნებოდა. თუმცა, **ქუთაისის ნაქალაქარზე დადასტურებულია შეიდი მაისტრალური წყალსადენი.** ასევე შესანიშნავად იყო მოგარებული აბანოდან ნახშირი წყლის გაშვების პრობლემაც. წყალი ე.წ. ტრაპის მეშვეობით ერთად იკრიბებოდა და ჩაედინებოდა დიდ კოლექტორში, საიდანაც ქალაქის გარეთ გაედინებოდა. ქუთაისის აბანო ყურადღებას იქცევს არამარტო იმიტომ, რადგან ტექნიკური ნაგებობის (რეზერვუარის) გამო, არამედ იმიტაც, რომ მას აქვს სასტუმრო (თუ სასტუმროს კეპოტიუნის აბანო, ეს საკითხი ჯერ კიდევ გაურკვეველია). **ერთი იმ ცხადია, რომ იგი, მცხეთისა და ძალისის აბანოებისგან განსხვავებით, არ მიეკუთვნება ელიტური ფენის საკუთრებას და საზოგადოებრივი დანიშნულებისაა. სწორედ ამ მიზეზით არის აქ აშენებული სასტუმროც. საზოგადოებრივი იყო, როგორც ჩანს, ბიჭვინთის აბანოც. ასეთივე დანიშნულებისაა ციხისძირში გათხრის N1 აბანოც.** მისი გასახლეობის ფართობი, დაახლოებით, 40 კვ.მ-ია. ციხისძირში აღმოჩენილია მეორე, შედგები მცირე ზომის აბანოც, რომელსაც არ განიხილვენ საზოგადოებრივი დანიშნულების ობიექტად.

ადრე შუა საუკუნეების (IV-VI საუკუნეების) აბანოები აღმოჩენილია ურბნისსა და შუხუთშიც. საინტერესოა შუხუთის აბანოს იატაკი, რომელიც, ძალისისა და ბიჭვინთის აბანოების მსგავსად, მოზაიკითაა შემკული. ეს არის ერთ-ერთი ადრეული მოზაიკა ქრისტიანულ საქართველოში.

ამრიგად, არქეოლოგიური აღმოჩენები ადასტურებენ, რომ I-VI საუკუნეების საქართველოში ფართოდ ყოფილა გავრცელებული აბანოს კულტურა. არსებობდა როგორც ელიტური (არმაზციხე, არმაზისხევი, ძალისა, შუხუთი, ციხისძირი), ასევე საზოგადოებრივი (ბიჭვინთა, ციხისძირი, ქუთაისი, ურბნისი) აბანოები. ყველა მათგანი კი გვიანდელი ანტიკური და შუა საუკუნეების, არქიტექტურის შესანიშნავი ნიმუშებია. საინფინო თვალსაზრისით, ისინი უნაკლო ნაგებობებია და ზოგიერთ მთავარს (ძალისა, შუხუთი, ბიჭვინთა) შემკულობა მაღალი ხელოვნების მაჩვენებელია. ჩვენს მიერ გვმოთხარებდა აბანოთა რთული და გამარაგებული მოწყობილი წყალგაყვანილობისა თუ კანალიზაციის სისტემები კი ჰიგიენური ცხოვრებისა და საერთო ცივილიზაციის იმ მაღალ დონეზე მეტყველებენ, რომელიც დამახასიათებელი იყო წარმართული და ადრეული ქრისტიანული ხანის საქართველოსთვის.

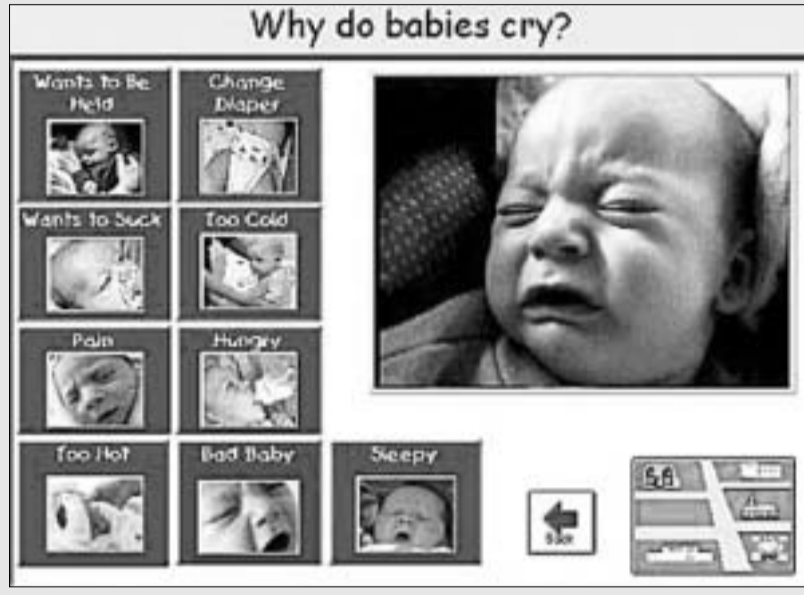
ბავშვის ტირილის „თარჯიმანი“

ესპანელმა გამომგონებელმა საზოგადოებას ახალი მოწყობილობა - სახელწოდებით, "why cry" ("რატომ ტირი?"") წარუდგინეს. მას შეუძლია, ჩივლ ბავშვთა ტირილი ადამიანურ ენაზე გადათარგმნოს. ამ ახალი აპარატის ფასი 100 ევროა ანუ, დაახლოებით, ამდენივე ამერიკული დოლარი. ამის შესახებ ინფორმაცია საავტორო როიტერმა გამოცემდა.

ესპანელი პედრო მონაგესი ძალიან შეწუხდა საკუთარი ახალდაბადებული ბავშვის ტირილით, რომელიც, პრაქტიკულად, მთელი დღის მანძილზე გრძელდებოდა. ერთხელაც პედრომ გადაწყვიტა, ამ პრობლემის მოგვარების საკუთარი გზები მოეძებნა. მან ჩველ ბავშვთა ფართომასშტაბიანი გამოკვლევა საკუთარი ბავშვით დაიწყო. სულ მალე მან შეძლო დაედგინა ჩივლ ბავშვთა ტირილის ხუთი ტიპი - თითოეული ტიპი ერთმანეთისგან განსხვავდებოდა მათი გამომწვევი მიზეზებითა და ხმოვანებით.

მიღებული მონაცემები გამოგონებულმა ჩადო წინასწარ შემუშავებულ სპეციალურ ხელსაწყოში, რომელიც 20 წამში ჩივლ ბავშვთა ტირილის ტიპთან მისივე ჩივილების იდენტიფიცირებას ახდენს.

ასეთი ხელსაწყოს ბავშვთან დატოვება მშობელს საშუალებას მისცემს, გაიგოს მიზეზი, რატომ ტირის მისი პატარა და რა აკლია იმ წუთას.

როგორც კი ხელსაწყო ბავშვის ტირილის ტიპს განსაზღვრავს, მის ეკრანზე მაშინვე ჩნდება სახის შესაბამისი გამომეტყველება, რომელიც მშობელს ბავშვის სურვილის შესახებ ინფორმაციას აწვდის. გამომეტყველება ხუთია: ისინი შიმშილს, მოწყენას, ტკივილს, სტრესს და უძილობას ასახვენ.

პედრო მონაგესმა ნოვატორთა შორის მეორე ადგილი დაიკავა. გამოგონებულთა სპეციალური ტურნირი Galactica ესპანეთში ყოველწლიურად ტარდება. პედრომ საავტორო როიტერთან ინტერვიუში განაცხადა, რომ მის მიერ გამოგონებული ხელსაწყოს გაყიდვიდან მიღებული მოგება მთლიანად ბავშვთა ქველმოქმედებას მოხმარდება.

გრძსხვეროდთ თქვენი ძველი კომუნიკაციის

წარმოიშობება, რომ თქვენ სანაგვე ყუთში ადგებთ ახალ, ფერად, ძვირადღირებულ სკანერს მხოლოდ იმიტომ, რომ ნაზარზე გამოჩნდა უახლესი მოდელი. სისულელეა, არა? თუმცა, ბევრი პრიტანელი პირიქით ფიქრობს. დიდ ბრიტანეთში ახლანდ დიიწყო კამპანია სანაგვე ყუთში ჩასაყრელი გამოუწოდებელი ტექნიკის გავრცელების წინააღმდეგ. ძალიან ხშირად სანაგვეზე ხედება ისეთი საგნებიც, რომლებიც ორ ნელზე მეტი ხნის არ არიან.

ის რაც დღეს ტექნიკოლოგიის უახლეს მიღწევად ითვლება და უზარმაზარ ფასად იყიდება, შეიძლება ხვალ უკვე ნაგავად იქცეს. იმ ფუღით, რომელიც შეიძლება ახალ კარტრიჯზე დახარჯვით, შესაძლებელია, ახალი აპარატი იყიდოთ. ის უფრო სწრაფადაც დაბეჭდავს და ხარისხიანადაც. ფანტასტიურად მომუშავე, 90-იან წლებს ბოლოსთვის გამოუშვებული სკანერი ზოგიერთ ახალ კომპიუტერს, შესაძლოა, ვერც მოარგოთ. პრობლემა, ძირითადად, ისაა, რომ თუკი მოეღწეს რეალურად შევხვდავით, საქართველოშიც კი შეუძლებელი ხდება მორალურად მოქცეულ ტექნიკის გაყიდვა. პროგრესულ ქვეყნებში კი მას საკვლამოქცედო ორგანიზაციებშიც ვერ ჩააბარებთ. მოძველებული ტექნიკით საბავშვო ბაღები და სკოლებიც აღარ ინტერესდებიან.

ნავგსაყრელზე მარტო კომპიუტერებს როდი ყრიან. დიდი ბრიტანეთის ქალაქების ცენტრალურ ქუჩებზე მოთასებულია სარეკლამო აბრები შემდეგი წარწერით: **"გრძხვენოდთ თქვენი ძველი მობილური ტელეფონის, შეცვალოთ ის თანამედროვე მოდელი"**. აბრაზე ხშირად ხატია ის მობილური ტელეფონი, რომელიც ჯერ კიდევ ერთი წლის წინ ითვლებოდა სუპერ-თანამედროვედ.

მომხმარებელს შთააფრებენ: თუკი თქვენი მობილური ტელეფონი კვლავ მუშა მდგომარეობაშია, ის უნდა გადაადგოთ მარტო იმიტომ, რომ თქვენ მეზობელმა სულ ახლახან ისეთი აპარატი შეიძინა, რომელსაც ფოტოკამერა და თერმომეტრი აქვს ჩამონტაჟებული.

ხუთი წლის წინ ბრიტანელმა აზრადაც არ მოუვიდოდათ გაფრტვებული ტელევიზორის ან მაგნიტოფონის სანაგვეზე გადაადგება. ისინი ხელსიხანს გამოიძახებდნენ და პრობლემაც ასე გვარდებოდა. რემონტი გაცილებით იაფი ჯდება, ვიდრე ახლის ყიდვა. მართალია, ბრიტანელმა დღესაც შეუძლიათ გაფრტვებული აპარატების ხელისაწიან წალევა, მაგრამ მათი უმრავლესობა გულწრფელად აღიარებს, რომ სიამოვნებით, როცა მათი ტექნიკა მწყობრიდან გამოდის, რადგან ახლის ყიდვის საბაბი ეძლევათ.

"რა სისულელეა გაფრტვებული ტელევიზორის გარემონტება, ახლი თანამედროვე მოდელი ჯობს", - ასე ქართულ-დარდელმანდლად ფიქრობს ბრიტანელების უმრავლესობა. მაგრამ, ალბონისაგან განსხვავებით, კავკასიაში ძველ საოჯახო ტექნიკას ასე იოლად ვეღარ შეუღლეო. ზომ დადასტურდა კიდევ - საქართველოს მოსახლეობის 80 პროცენტი მწყობრიდან გამოსული მაცივრებით, ტელევიზორებითა და უთოებით სარგობობს.

ლონდონის ტელეკომუნიკაციების კომპანიაში Telewest-მა ჩაზარა სპეციალური გამოკვლევა. გაირკვა, რომ ყოველ მეორე ოჯახში მტკვერი ედგება სამ ელექტროტექნიკურ ნივთს. კომპანია Euroستონის შეფასებით, რომელიც ამუშავებს გადადებულ მობილურ ტელეფონებს, მარტო ბრიტანეთში არავისთვის საჭირო "ყურმითაა" რაოდენობამ 80 მილიონს გადააჭარბა.

Telewest ცდილობს, შეფასოს მოძველებული და გადაყრელი ტექნიკის საბაზრო ფასი. კომპანიის წინასწარი შედეგებით, დაახლოებით, 5 მილიარდ ფუნტ სტერლინგს შეადგენს, რაც ამერიკული დოლარებით 7 მილიარდს უტოლდება. თუმცა, იმავე გამოკითხვის თანახმად, 18-დან 24 წლამდე ასაკის ბრიტანელ ახალგაზრდებს ეს რიცხვი ნაკლებად აღუვლებთ.

უხილავი სინამდვილის ფარდა მეკობრეების წინააღმდეგ

უახლესი ტექნოლოგიები წინ აღუდგებიან იმ მეკობრეებს, რომლებიც კინოფილმების არალეგალური ასლის შექმნას ცდილობენ კინოთეატრებში მათი ჩვენების დროს. ამერიკულმა კომპანია Cinema მუშაობს სისტემის შექმნაზე, რომელიც კინოფილმის დემონსტრირების დროს თანამედროვე ციფრულ კინოთეატრებში განათების ინტენსივობას შეცვლის.

ეს ცვლილებები მაყურებლისთვის შეუწყნეველი დარჩება, მაგრამ ვინც ფილმის ციფრული კამერით ჩაწერას დააპირებს, მათ ამ საშუალებას უსაობს. საქმე ისაა, რომ ადამიანის თვალი, უზარალოდ, ვერ ასწრებს, თვალყური აღეგნოს ყველა ცვლილებას მოცემული კადრის განათებაში. ციფრული ვიდეოკამერა კი ამას გაცილებით ხშირად აკეთებს. სტანდარტებისა და ტექნოლოგიების ამერიკულმა ნაციონალურმა ინსტიტუტმა Cinema-ს ორი მილიონი დოლარი გამოუყო ამ ახალი სისტემის შესაქმნელად. მეკობრეების შეჩერება შესაძლებელია, თუკი ფილმებს აჩვენებენ არა ფორუმზე, როგორც ეს ახლამ მიღებული, არამედ ციფრული სახით. ამ სფეროში პიონერი ფილმი "სათამაშოების ისტორია - 2", რომლის ჩვენება ციფრულად მიმდინარეობდა. იმ კინოთეატრების რიცხვი, რომლებსაც შეუძლიათ ფილმების ასე ჩვენება, არცთუ ბევრია. როგორც მოსალმდგენელია, პრეკლარის ხარისხის გაუმჯობესებაც შესაძლებელია მხოლოდ 2004 წლისთვის. კომპანია Cinema იმედოვნებს, რომ ახალი სისტემის პროტოტიპის შექმნას ორ წელიწადში შეუძლებენ. ასეთ შემთხვევაში კომპანია ფიქრობს, რომ მეკობრეობის შემცირება 50%-ით იქნება შესაძლებელი.

ჩანართი მოამზადეს: გიორგი გახელიძემ ნინო გუგუბიძემ ზურაბ ზრავაძემ. ეთერ მამულაშვილმა და თამაზ ბერძენიშვილმა.

E1 ანი ნიქარაძე აკაი-18, 18/4/88/68/68, თბილისი-მანის, თბილისი

E2 ანი ალექსიძე აკაი-17, 17/4/89/68/68, თბილისი-სანის, თბილისი

E3 ელენე ლომსაძე აკაი-18, 88/87/62/68, თბილისი-მანის, თბილისი

E4 ხათუნა შინგაძე აკაი-18, 88/87/68/68, თბილისი-თბილისი, თბილისი

E5 ვანდა ვიტანაძე აკაი-18, 17/0/64/60/68, თბილისი-მანის, თბილისი

E2 ანა როშვოსკანია აკაი-22, 18/09/69/68, თბილისი-სანის, თბილისი

FERREO ფერერო

FMCG მსოფლიოს ერთ-ერთი უდიდესი და მოწინავე კომპანია სწრაფად მზარდ ბიზნესში, ეძებს ახალგაზრდა და დინამიურ

კომერციულ ზელანდელებს

ვისაც სურს, გაიკეთოს კარიერა ფაქრობის დეპარტამენტში საქართველოში, ამერბადიანსა და სომხეთში. გამარჯვებული მიიღებს მაღალ ანაზღაურებას და ექნება კვალიფიკაციის ამაღლებისა და წინსვლის ბრწყინვალე შესაძლებლობები.

კანდიდატები უნდა აკმაყოფილებდნენ შემდეგ მოთხოვნებს:

- უმაღლესი განათლება;
- ინგლისური, ფრანგული ან იტალიური ენების სრულყოფილი ცოდნა;
- კარგად განვითარებული კომუნიკაციის უნარი;
- მარკეტინგის სფეროში მუშაობის გამოცდილება;
- ეკუთნის ქვეყნებში მოგზაურობისათვის მზადყოფნა
- კომპიუტერზე მუშაობის ბრწყინვალე ცოდნა;
- შინაგან და მართვის მოწმობა;
- 30-35 წლამდე ასაკი
- ერთგობა - რუსი ან ქართველი

დაინტერესებულ პირებს ვთხოვთ, გამოაგზავნონ CV (ინგლისურ ენაზე) ქვემოთმოცემულ კოორდინატებზე არაუგვიანეს 2002 წლის 15 ნოემბრისა. ყველა საბუთის კონფიდენციალურობა უზრუნველყოფილი იქნება.

E-mail: giorgi@tvplus.ge
Fax: 330 220, 226 335

საგელაქიზიო რეკლამების კვლევა და მონიტორინგი

ჯორჯიან რისარჩი

ქოჩიან რისარჩის სტუდიის რეკლამების მონიტორინგის აწარმოებს 1997 წლის მისიდან. ამ პერიოდში ჩვენ მოვუვალავთ სრულიმონიტორინგის სატელევიზიო სატელევიზიო სატელევიზიო მონიტორინგის შესახებ.

- რეალური სატელევიზიო რეკლამისა და მედიის ეფექტურობის საინტერესო არხზე ერთი დღის ციფრული მონიტორინგის განხორციელებაში
- რეალური სატელევიზიო რეკლამის მოცულობის მიხედვით ეფექტურობის მოცულობის შეფასება
- რეკლამის ანონსების პრაქტიკული განხორციელება არხებზე რომელ სატელევიზიო გადამცემშია მოხილული რეკლამის მნიშვნელობის დონა (მაღალრეიტინგულია და დაბალი)
- რეალური არხზე გადამცემის ადგილზე მონიტორინგის
- რეალური არხის ეფექტურობის რეკლამის ეფექტურობის დიფერენციალი

ეს მონიტორინგები დაგეგმავთ სატელევიზიო კამპანიის სწორად დაგეგმვისა და წარმატების მიზნით შედეგების მიღება შესაძლებელია ყოველკვირეულად ან 10 დღეში ერთხელ, ან ფრეილანსის სახით. ეს შესაძლებელია ხდის თქვენთვის შეეცადეთ სატელევიზიო მონიტორინგის და ეფექტურობის მონიტორინგის დაგეგმვაში.

ჩვენი ტელეფონები: 25-35-48; (899) 51-19-94

საქმიანო საზომოება ყაზაქი აწარმოებს

სიხი ჩიის წამახალისებელი დატანა

გადასაცემი პროდუქტები: მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი, მანქანის მონიტორინგი.

მომხმარებლის მისამართი: თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი.

მომხმარებლის მისამართი: თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი.

მომხმარებლის მისამართი: თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი, თბილისი.

მის ფორტი 2002

მონეტარული მისამართი 15-დან 30 წლამდე ასაკის ბიზნესში.

კომპანია "სკანდალსკა" და "სკანდალსკა" ერთადერთი კომპანიაა საქართველოში, რომელიც აწარმოებს მონეტარულ მისამართს. მის ფორტი 2002-ის დასრულება დასრულდა და მის ფორტი 2002-ის დასრულება დასრულდა.

1 მის ფორტი 2002
2 მის ფორტი 2002
3 მის ფორტი 2002

კომპანია "სკანდალსკა" და "სკანდალსკა" ერთადერთი კომპანიაა საქართველოში, რომელიც აწარმოებს მონეტარულ მისამართს. მის ფორტი 2002-ის დასრულება დასრულდა და მის ფორტი 2002-ის დასრულება დასრულდა.

მისამართი: ვაჟა-ფშაველას 45, ტელ: 202424, 200024

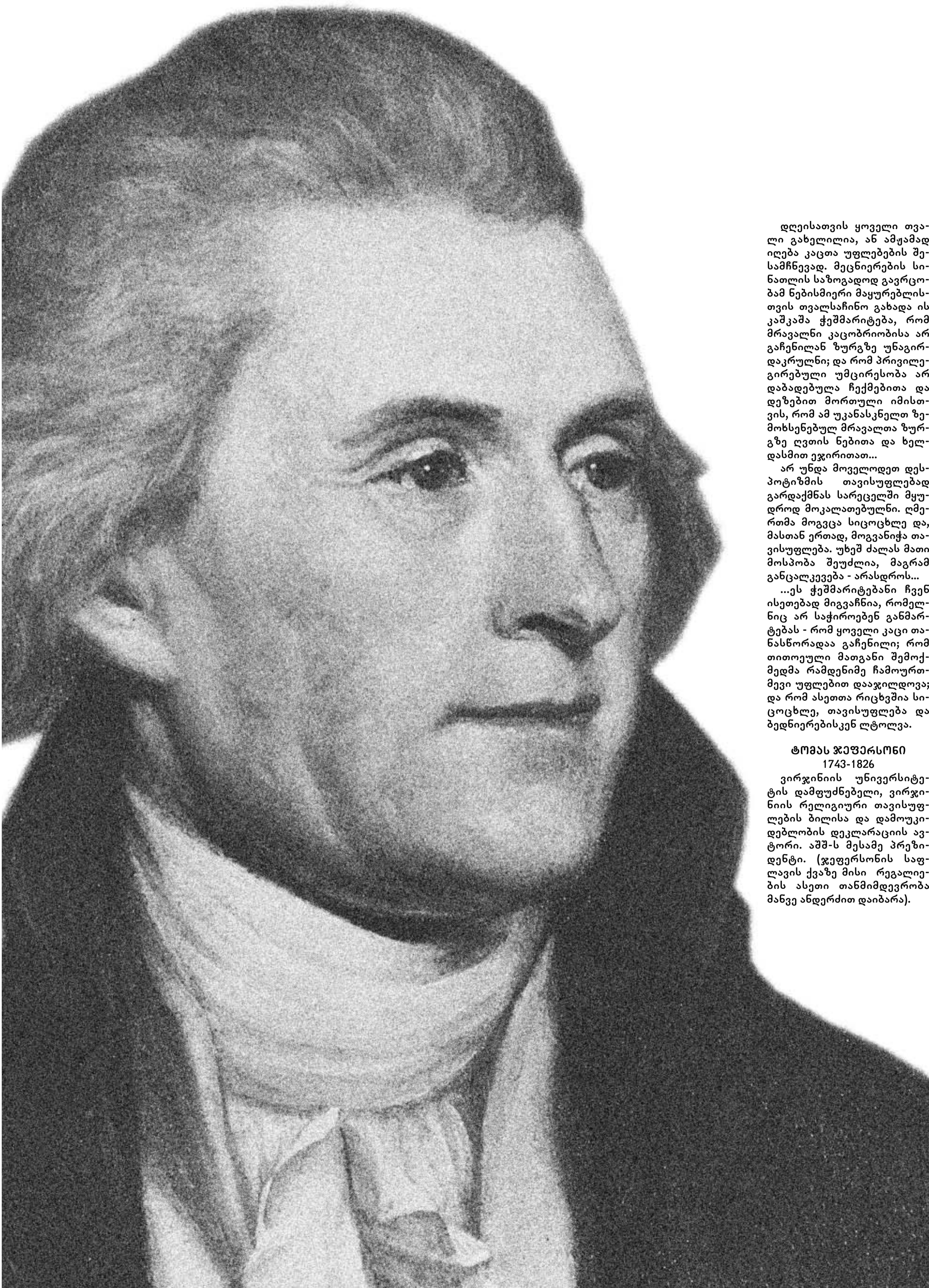
წაგალი "სალსინო"

ქართული ფორის სოცრება

მის ფორტი 2002-ის დასრულება დასრულდა და მის ფორტი 2002-ის დასრულება დასრულდა.

მისამართი: ვაჟა-ფშაველას 45, ტელ: 202424, 200024

დღეისათვის ყოველი თვალი გახელილია, ან ამჟამად იღება კაცთა უფლებების შესამჩნევად. მეცნიერების სინათლის საზოგადოდ გავრცობამ ნებისმიერი მაცურებლისთვის თვალსაჩინო გახადა ის კაშკაშა ჭეშმარიტება, რომ მრავალნი კაცობრიობისა არ გაჩენილან ზურგზე უნაგირდაკრულნი; და რომ პრივილეგირებული უმცირესობა არ დაბადებულა ჩექმებითა და დეზებით მორთული იმისთვის, რომ ამ უკანასკნელთ ზემოსხენებულ მრავალთა ზურგზე ღვთის ნებითა და ხელდასმით ეჯიროთათ...

არ უნდა მოველოდეთ დესპოტიზმის თავისუფლებად გარდაქმნას სარეცელში მყუდროდ მოკალათებულნი. ღმერთმა მოგვცა სიცოცხლე და, მასთან ერთად, მოგვანიჭა თავისუფლება. უხეშ ძალას მათი მოსპობა შეუძლია, მაგრამ განცალკევება - არასდროს...

...ეს ჭეშმარიტებანი ჩვენ ისეთებად მიგვაჩნია, რომელნიც არ საჭიროებენ განმარტებას - რომ ყოველი კაცი თანასწორადაა გაჩენილი; რომ თითოეული მათგანი შემოქმედმა რამდენიმე ჩამოურთმევი უფლებით დააჯილდოვა; და რომ ასეთთა რიცხვშია სიცოცხლე, თავისუფლება და ბედნიერებისკენ ღტოლვა.

ტომას ჯეფერსონი
1743-1826

ვირჯინიის უნივერსიტეტის დამფუძნებელი, ვირჯინიის რელიგიური თავისუფლების ბილისა და დამოუკიდებლობის დეკლარაციის ავტორი. აშშ-ს მესამე პრეზიდენტი. (ჯეფერსონის საფლავის ქვაზე მისი რეგალიების ასეთი თანმიმდევრობა მანვე ანდერძით დაიბარა).

... იგი ამგონა:

- აი, ყველაზე მკვეთრად რა უნდა ჩავუწეროთ პატარას: ლოგინში რომ წვაკი, თუ წუთით მაინც შეგიპყროს ფიქრი, - საღვაც ვიღაცას სცივა, საღვაც ვიღაცას ენატრება ლოგინი, საღვაც ავაღვყოფი ფრინველი კანკალეს ბუჩქის ძირას, ანდა ცხოვები წაშუშუნით ილოკავს ჭრილობას, - უკვე ნამდვილი ალაგინი ხარ. რეპაზ ინანიშვილი

24 საუკუნეში

როდისაა საუკეთესო დრო წიგნის კითხვისათვის?

აი, ნოემბერიც მოვიდა, - შემოდგომის ბოლო თვე. ზაფხულში, დაღამებამდე შინ მისვლა რომ არ უნდოდით პატარა ადამიანებს, ახლა, ისეთი სუსხი შემოიპარა ჰაერში, ეზოში სათამაშოდ დიდხანს ვეღარავინ ჩერდება. კარგი, მოხვედი სკოლიდან, კარგად ისადილე, მერე, ცოტა ხნით, შეიძლება ეზოშიც გახვიდე სათამაშოდ, შემდეგ გაკვეთილებს ჩაუჯდები და, ამ საქმესაც რომ მორჩები, რაღა უნდა აკეთო? ან კომპიუტერს უნდა მიუჯდე, ან - ტელევიზორს. მერე და, არაა მოსაწყენი სულ ერთი და იგივე? ვისაც წიგნებთან უკვე გარკვეული აქვს ურთიერთობა, თავის საქმეს თავადვე მიხედავს. ვინც ახლა იწყებს, მოდი, ერთად დავთქვათ:

სანამ ზამთარი დადგება, სანამ თოვლს ჩამოყრის, რაც იქნება, იქნება, - მოვასწოროთ ორი კარგი მწერლის ოთხი საუკეთესო წიგნის წაკითხვა (ზამთარში და თოვლში საკითხავი წიგნების შესახებ მერე ვილაპარაკოთ!), მით უმეტეს, ისეთ ოთხ წიგნზეა საუბარი, საქართველოში თითქმის ყველა ოჯახში რომ დევს თაროზე. ალბათ, აჯობებს, პირველად შევედი მწერალი ქალის (იგი სულ ახლახან გარდაიცვალა), ასტრიდ ლინდგრენის წიგნი "პეპი - მალალი წინდა" გადავშალოთ, სადაც პირველ გვერდზე ასე წერია: "პეპი ვილა "ყიყლიყოში" სახლდება". სახლდება ძველ სახლში მარტოხელა, უცნაური გოგონა ცხენთან და მაიმუნთან ერთად და იწყება მისი

საოცარი თავგადასავალი... მოვრჩებით ამ წიგნის კითხვას და გადავალთ მეორე ამბავზე: "ბიჭუნა და სახურავის ბინადარი კარლსონი". მულტფილმი რომ გვაქვს ნანახი, იმასთან შედარებით, წაკითხულს ასჯერ მეტი ხიბლი აქვს. ამას თავად ნახავთ... შემდეგ კი, შევედითდან შორეულ ამერიკაში, მდინარე მისისიპის ნაპირებთან გადავინაცვლებთ. აქ დაიბადა სამუელ ლეივზონ კლემენსი, შემდგომში სახელგანთქმული მწერალი მარკ ტვენი. სწორედ ამ კაცმა დაგვიტოვა უკვდავი წიგნები: "ტომ სოიერის თავგადასავალი" და "ჰეკლბერი ფინის თავგადასავალი", რომელსაც, ზამთრის დადგომამდე, იმედია, ბოლომდე ჩავიკითხავთ.

ანასტასია ლოგინიძის ნახატი

ჩემს საიტს დღეში უკვე რამდენიმე ათასი სტუმარი ჰყავს, - მითხრა სოსო ბლიაძემ. ის ცნობილი "ბარჯაკუზუს" სერიალის ავტორია.

შეყვარებული არ მყავს. ეზოში ბიჭებთან გასატარებლად დრო არ მრჩება. ძალიან კარგი კლასი მყავს და თერთმეტი წელია, მათთან ვმეგობრობ. "ბარჯაკუზუ" კი ინტერნეტში იანვრიდან გაჩნდა.

დალი კუპრაძე

კომპიუტერული თამაშები განსაკუთრებით პატარა და დიდ ბიჭებს უყვართ. ალბათ, იმიტომ, რომ თამაშები, ძირითადად, ბრძოლაზე და ავტომატური ტარებაზეა აწყობილი. გოგოებისთვის არ არსებობს კომპიუტერული "სახლობანა", "კლასობანა" და "რეზინობანა". ნეტავ, გოგოებისთვისაც მოიგონებდნენ თამაშს, - გულდანყვებილია მითხრა ერთხელ ტასომ. ის შვიდი წლისაა. კომპიუტერთან ჯდომაც უყვარს, მაგრამ "ექიმობანას" თამაშიც არ ეთმობა. "ვინ იგონებს კომპიუტერში თამაშებს?" - მკითხა ერთხელ და გადაეწყვიტე, რომ, რაღაც არ უნდა დამიჯდეს, ასეთი ვინმე უნდა ვიპოვო-მეთქი და ვთხოვე, რომ გოგოებისთვისაც მოიფიქროს რამე.

... ვიპოვე!
თურმე სოსო ბლიაძე ერთ მშვენიერ დღეს "ნამდვილ", ძმის კომპიუტერს მიუჯდა. მაშინ სოსო 13 წლის იყო და, როგორც სოსოს მამამ გვითხრა, რომ მიუჯდა, არც ამდგარაო. "ჯერ ვთამაშობდი, მერე სხვადასხვა პროგრამაში ვჩხირკედელაობდი", - მითხრა სოსომ, - "შემდეგ დამებადა აზრი, რომ მე თვითონ შემიქმნა ანიმაცია, ანუ ნახატი ფილმი". თავიდან სხვადასხვა პერსონაჟი ჰყავდა გაცოცხლებული და თან ისეთები, როგორებიც ტომი და ჯერი არიან: სადაც არ უნდა მოხვდნენ, რაც არ უნდა გადახდეთ თავს და როგორც არ უნდა დაიმტვრენ, მაინც სალსალამათად გადარჩებიან ხოლმე.

"ადრე მიყვარდა ისეთი მულტიფილმები, სადაც ძალიან ბევრი მოძრაობა იყო, ბევრი სწრაფი თავგადასავალი, ვიღაცას დასაძევდნენ, თავში ურტყამდნენ, გასრესდნენ და ადგებოდა, შესწორდებოდა და აგრძელებდა ცხოვრებას." მისი პირველი ფილმებიც ასეთი იყო.

დღეს სოსო 16 წლისაა, თბილისის პირველი ექსპერიმენტული სკოლის მეთერთმეტე კლასში სწავლობს. "ძალიან კარგი კლასი მყავს. ჩვენთან რომ შემოხვიდეთ, არ არის ერთმანეთის ჩაგვრა, პირველთაგანის ბრძოლა", - მითხრა სოსომ და არც ის დაუმალავს, რომ უჩხუბია კიდევ. თუმცა, არასდროს სხვისთვის არ დაურტყამს და არც თვითონ მოხვედრია მუშტი. "აბა, როგორ ჩხუბობ?" - ვკითხე გაოცებულმა. ამისხნა, რომ საუბრობს და დაპირისპირებულ მხარეს "უხსნის", შემდეგ რიგდებიან. "როცა სოსო ესწრება საქმის გარჩევას, მე დარწმუნებული ვარ, რომ ხელჩართულ ბრძოლამდე საქმე არ მივა", -

რაც არ მინდა, იმას არ გავაკეთებ!

ამბობს სოსოს მამა.
ვინც ინტერნეტში "დაძრომილობს", სოსოს საიტსაც ნაანყებოდა და ბარჯაკუზუსაც გაიცნობდა. "ბარჯაკუზუ" სოსოს გმირია, რომელიც მისი ტოლია, ან ცოტა დიდი, 16-17 წლის თბილისელი ბიჭია. წელს, აგვისტოში, მისაღები გამოცდების აჟიოტაჟმა, ბარჯაკუზუს გამოცდებზე "ესემესის" გამოყენების იდეა მისცა და სოსომაც გააცოცხლა ბარჯაკუზუ მისაღებ გამოცდებზე. სექტემბერში ბარჯაკუზუს ზაფხული და ზღვა მოენატრა. სოსომაც ხათრი არ გაუტეხა და დაიბადა "ბათუმის ნოსტალგია".

— ბარჯაკუზუ შენ გგავს?
— ალბათ, კი. მე ქუჩის ძაღლების მესინია. ჰოდა, შევექმენი ძაღლი "გრინდოგი" და ბარჯაკუზუს გაგვათავისუფლე ძაღლის შიშისაგან.

ცოტა უფრო ადრე, მაშინ, როცა სოსოს "ტომი და ჯერი" უყვარდა, სიამოვნებით უყურებდა ფილმ-საშინელებებს. ახლა ინტერესი გაუნელდა. სამაგიეროდ, ინტერნეტში გაჩნდა კეთილი და აზრიანი ბიჭი ბარჯაკუზუ, რომელსაც, მისი თანატოლების მსგავსად, ბევრი აქვს საფიქრალი, უყვარს მუსიკის მოსმენა და რაღაცეების ემინია კიდევ.

მაგრამ ტასოს სურვილს სოსო ჯერ ვერ აასრულებს, რადგან გოგო-პერსონაჟი არ გამოსდის. გოგოებმა უსაყვედურეს, არც ერთ ფილმში გოგო არ გყავსო და გოგოც გაჩნდა ანიმაციურ სერიაში "ტელეფონობანა". ბარჯაკუზუმ გოგოსთან ტელეფონზე საუბრისას წარმოიდგინა, რომ ის ძალიან ლამაზია, ანჯელინა ჯოლის ჰგავს და დაუნიშნა პაემანი... "ასეთი გოგო მე არსად მინახავს, მაგრამ მაინც დაგხატე რაღაც საშინელება. შეხვედრის შემდეგ გუნებანამდარი ბარჯაკუზუ სანოლზე დაემხო და ესიზმრება, რომ ის გოგო მისი ცოლი ხდება. ბევრმა მითხრა, ტირილი მომიწინდაო". შესაძლოა, სოსომ სწორედ იმიტომაც დახატა "საშინელი" გოგო, რომ ლამაზმა გოგოებმა გული აღარ გაუნვრილონ. მით უმეტეს, რომ, რაც ბარჯაკუზუ სახელგანთქმული გახდა, ინტერნეტში ვიღაც-ვიღაცეებს სოსოსი აღარ სჯერათ, "მეუბნებიან, შენ ბარჯაკუზუ არ ხარ, უბრალოდ, მითვისე, რომ ბევრი გამოგეხმაუროსო", - მითხრა სოსომ. ალბათ, მეორე სახელსაც აიღებს და იქნებ, მეორე ანიმაციური გმირიც დაიბადოს. რუსული ინტერნეტიდან სთხოვეს, რომ ბარჯაკუზუ რუსულად გაახმოვანოს. "რუსული ენა მესმის, ვკითხულობ კიდევ, მაგრამ გახმოვანება ჯერ არ შემიძლია. სცენარს მე ვწერ, მაგრამ კარგი იქნება, თუ ვინმე შეასწორებს, რადგან, ზოგჯერ, უკვე გამზადებულის ყურებისას, ვხვდები, რომ ამის თქმა უკეთ შემიძლო. თანაც ვფიქრობ, რომ მომავალში მეტი ანიმაცია უნდა იყოს ბარჯაკუზუში".

სერიებისთვის მუსიკასაც თვითონ არჩევს. სოსოს 33ა და ზუმბა მოსწონს. ძველებიდან "ქვინი" და "სმოკი". "ბოლო დროს ჯაზს ვუსმენ და მომწონსო", - თქვა. უყვარს ქართული მულტიფილმები, მიაჩნია, რომ "ჩხიკვა ქორნილი" და "წუნა და წრუნუნა" შესანიშნავია.

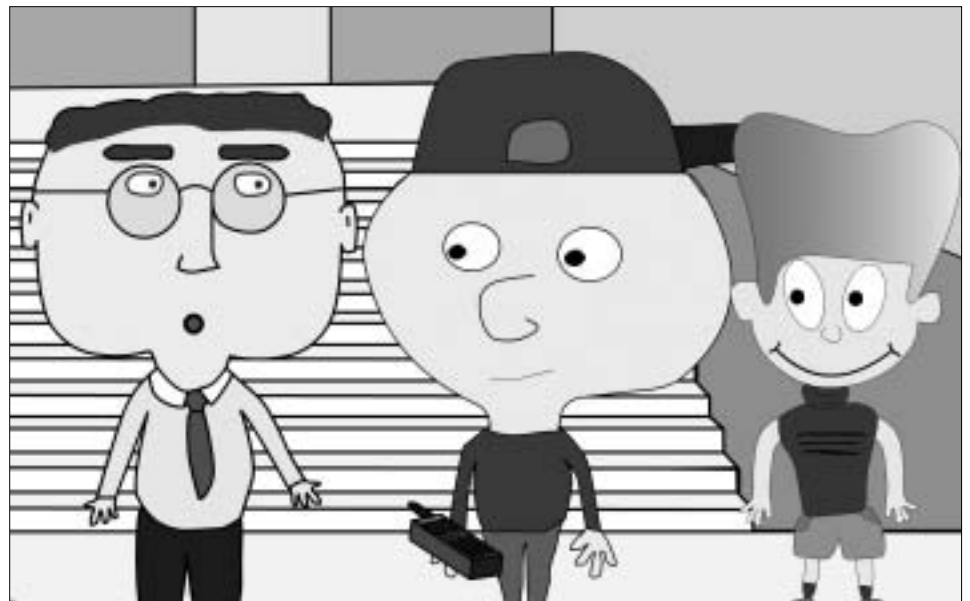
სოსოს იმ წიგნების კითხვა უყვარს, რაც აინტერესებს. ახლა ელოდება, როდის მოუტანს მამა "პროფესორ დოუელის თავს", რომ ნაიკითხოს. ისე კი, წელს განსაკუთრებით ბევრი საქმე აქვს, უნდა ჩააბაროს უნივერსიტეტში, მონდომებით მეცადინეობს და ბარჯაკუზუსაც ბევრი ახალი თავგადასავალი ელოდება.

"მინდა ბარჯაკუზუ ცნობილი გახდეს. მსურს გავაკეთო საათნახვერიანი ანიმაციური ფილმი ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე", - ამბობს სოსო ბლიაძე და ამატებს: "მინდა, რომ ქართული ანიმაცია საქვეყნოდ ცნობილი გახდეს."

ტასოს და პატარა გოგონებს დიღხანს ლოდინი არ დასჭირდებათ. სოსო კეთილი ბიჭია, აუცილებლად იფიქრებს მათზეც და იქნებ კომპიუტერული "სახლობანაც" შექმნას.

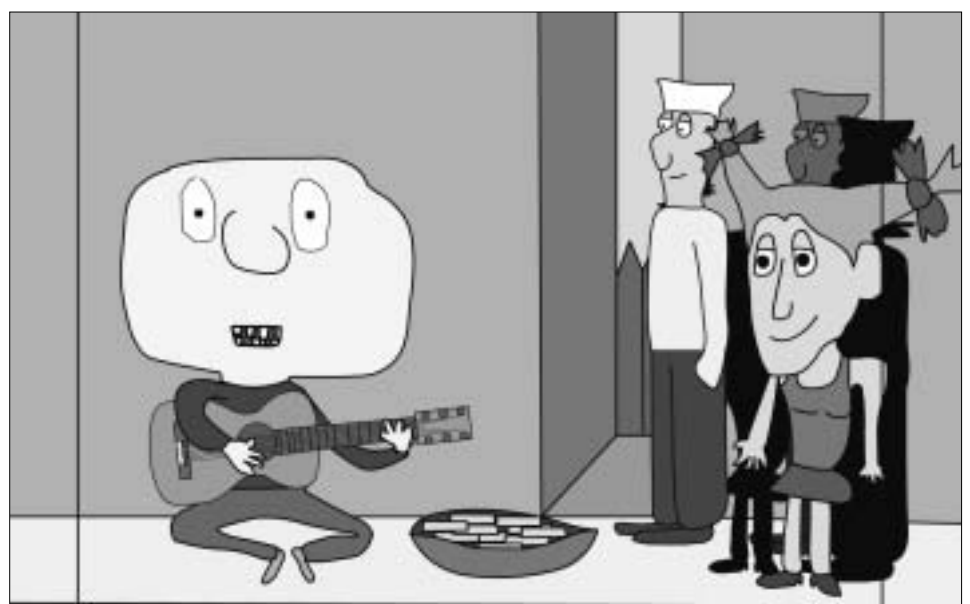
კადრი ანიმაციური ფილმიდან "ბათუმი"

კადრი ანიმაციური ფილმიდან "გამოცდა"

კადრი ანიმაციური ფილმიდან "გრინ დოგ"

კადრი ანიმაციური ფილმიდან "კაზინო"

ნოდარ დუმბაძე

ჯერ თუ არ წავიკითხავთ, წინ გელთ აუწერელი სიამოვნება, რასაც ნოდარ დუმბაძის მოთხრობები და რომანები შემოიტანენ შენს ცხოვრებაში. შენც იტყვი: "ჩემი საყვარელი მწერალია", რადგან ასე ამბობს ყველა, ვისაც წაუკითხავს "Hellados", "ძალი", "მე, ბებია, ილიკო და ილარიონი", "მე ვხედავ მზეს", "მზიანი ღამე" და სხვა მრავალი თბილი, კეთილი ნაწარმოები. ბევრმა თქვენგანმა, შეიძლება, არც იცის, რა მშვენიერი ლექსები დაუტოვა ნოდარ დუმბაძემ პატარებს. დღეს შეგვიძლია, აქ წავიკითხოთ რამდენიმე მათგანი.

მდივანი თუხის ბიჭები

მიტანტალებენ ბილიკზე თუხის პატარა ბიჭები, ფეხში ესობათ ეკლები, ფეხში ესობათ ხიჭვები. მიდიან, მიიმღერიან, მთები უწყობენ ხმასაო: "თუში ვარ, მაგრამ კარგი ვარ, კიდევ ვჯობივარ სხვასაო... არ მივატოვებ არასდროს მთაში გარეკილ ცხვარსაო. არ გავაცვივებთ ღადარსა,

არ გამოვკეტავთ კარსაო, ომალოს, დიკლოს, შენაქოს არ დავუტოვებთ სხვასაო". ნიამორები გადმოდგენ გადმოეფინენ მთებსაო. მდინარეები გადმოსკდნენ, კლდემ კლდეზე დაიკვნესაო. ირემმა ირემს გასძახა: ბალებმა ეს რა თქვესაო! ნეტი ჩვენსა მამულსა! ნეტი დედათქვენსაო!

ლეღას და ნიზა ხარის გაბაასება

- როგორ ხარ, ხარო ნიშაო?
- ისე, რა, არა მიშავო...
შენ როგორ ხარ, ლეღაო?
- რა ვი... ვარ ნელა-ნელაო...
დიდედამ მამინელაო:
არ მაიტეხო ფეხიო,
ჩამოხსენ საქანელაო,
გოგოვ, რად დაგახველაო,
მანდ გრილა, აქა - ცხელაო,
ეს თხა ვინ გამოწველაო,
ეგ ხე ვინ გადაბელაო...
- არ დაიდარდო, ლეღაო,
ეგრე არა ვართ ყველაო?!
- კარგად იყავი, ნიშაო,
ღმერთმა მზე არ გაგვიშავოს.
მაგ გზებზე ფრთხილად იარე,
ეგ ქედი არ დაიშავო...

გოჭები

დასდევს კუდში მურია ლანძღვითა და გინებით, მთელი ეზო დათხარეს პანანინა დინგებით. გუშინ დოქი გატეხეს, ჩაიპარნენ ყანაში, დაერივნენ წინილებს, მერე ჩანვინენ ტალახში. ამისთანა რა მოხდა, ამის ფასი რა ნახეს! ერთი ვაშლის გულისთვის ერთმანეთი გალახეს. არ ისმენენ არაფერს ამოდენა ყურებით, აღარც თხოვნა ესმით და აღარც საყვედურები. თუ არ გამოსწორდებით, წნელით გაიტკიცებით, არ გრცხვენიათ, გოჭებო? ღორებივით იქცევით.

მამალი

როცა ავად ვიყავი, ვსვი და ვცლაპე წამალი და დედიკომ საჩუქრად მომიყვანა მამალი. ერთხელ ძია გვესტუმრა, ბაბუამ თქვა: - რა ვქნათო? - ბებამ თქვა: - სასწრაფოდ მამლაყინა დავკლათო. ჰოდა, ეს რომ გავიგე, მამალს ხელი დავავლე და ბებიას უჩუმრად კარადაში დავმალე. მერე იცით, რა მოხდა? ბებომ შიშით იკივლა... იმ სულელმა მამალმა კარადაში იყივლა.

მანონი

ლევანიკომ და ნოდარმა გატეხეს ჩაიდანია, ბებო გაგიჟდა, სალამოს ჩაი რომ ვედარ დალია. ლევანმა გადუჩურჩულა ნოდარს, მის გვერდით დანოლილს: - ჩვენ რომ გვაძალებს ძილის წინ, ახლა თვითონ სვას მანონი.

„ველური ბავშვები“

ბავშვს არა აქვს ლაპარაკის, სიცილის და თვით ტირილის უნარიც კი; მას გორილები ზრდიდნენ. ბავშვი იპოვეს უგანდის ჯუნგლებში. იგი მონადირეებს მიუგდო მაიმუნთა ჯგუფმა, როდესაც მათ გაურბოდა. ეს მოხდა 1985 წელს, ბავშვი დაახლოებით 7 წლისა იყო. მიაბარეს თავშესაფარში, დაარქვეს რობერტი. იგი კვლავინდებურად ისე იქცევა, როგორც მაიმუნი, მთელი წლის განმავლობაში ადამიანური ვერაფერი ისწავლა, გამოსცემს დაუნაწევრებელ ბგერებს, დადის ოთხფეხზე, ასევე ადის კიბეებზე. ფეხზე მხოლოდ მაშინ დგება, როდესაც აიძულებენ. ბავშვის ფიზიკური განვითარება შეეფერება მაიმუნისას. რობერტი თავშესაფარში მყოფ სხვა ბავშვებს არავითარ ყურადღებას არ აქცევს, მათთან არ თამაშობს, დღეობით ზის და თვლემს, ინტერესს ამჟღავნებს მხოლოდ საჭმლისადმი. ჩვეულებრივი კერძები არ იზიდავს, ეტანება უფრო ბალახს, ფოთლებს, ბანანს. უარს ამბობს ლამბაქიდან წყლის დაღვევაზე, წყალს მხოლოდ პეშვით სვამს. ღამით ბიჭს ტყის გამო სევდა ეუფლება, გაქცევას ლაშობს. დასავლეთის მეცნიერები ერთხმად ამტკიცებენ: ასეთ „ველურ ბავშვებს“ საერთოდ აღარ ძალუძთ ადამიანთა შორის ცხოვრება.

იერიდით რინგალს

ინდოეთსა და სამხრეთ აფრიკაში ბინადრობს გველი რინგალი, რომელსაც შეუძლია, 5 მეტრი მანძილიდან პირდაპირ თვალებში შეაშხეფოს კაცს დამაბრმავებელი შხამი.

9 თვის ბავშვი

ინგლისის მეფე ჰენრიხ მეექვსე პირველი ბავშვი იყო, რომელმაც გამდელს ოფიციალურად დართო უფლება საჭირო შემთხვევაში გაეტყუებინა იგი. ჰენრიხი ტახტზე ავიდა 1422 წლის 1 სექტემბერს, როცა იგი ჯერ კიდევ 9 თვის იყო. მის პირველ სამეფო ბრძანებულებას წარმოადგენდა დეკრეტი, დამონებული დიდი თითის ანაბეჭდით, იმის შესახებ, რომ დაინიშნოს ქალბატონი ალისა ბატლერი ჩვენი უდიდებულესობის გამდელად, რათა იგი ზრუნავდეს და უკლიდეს ჩვენს პიროვნებას და დრო და დრო გონივრულად გვსჯიდეს.

ჭაჭა ტირიფი

ჩვენს პლანეტაზე ყველაზე ჯუჯა ტირიფის ხე იზრდება გრენლანდიის ტუნდრაში. მისი სიმაღლე 5-6 სანტიმეტრია.

აკაცია - ჩეხიონი

ხეებს შორის ყველაზე გრძელი ფესვები აქვს აკაციას, რომელიც აფრიკის სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში იზრდება. ამ ხის ფესვები მიწაში 88 მეტრის სიღრმემდე ჩადის.

ნამდვილი ჩეხიონი

პიემონტოში (იტალია) „მსუქნების კონკურსში“ პირველი ადგილი დაიკავა იტალიელმა ქალმა, რომელიც 130 კილოგრამს იწონიდა, იგი იმდენად სქელი იყო, რომ მხოლოდ ორ სკამზე შეეძლო ჯდომა. ჩემპიონი ყოველდღიურად ჭამდა 25 თევზს სხვადასხვა საკვებს და უზარმაზარ ტორტს.

საინტერესოა, ვიცოდეთ

ამერიკელი ედი ჰოვარდი მსოფლიო ჩემპიონია დონორებს შორის. მან თავის სიცოცხლეში 499,66 ლიტრი სისხლი ჩააბარა.

უცნაური ბავშვი

მექსიკის ერთ-ერთ რაიონში მეცნიერებმა აღმოაჩინეს უცნაური ბავშვი, რომლის სახეობა დღემდე უცნობი იყო. ბავშვის მუცლის კანი იმდენად თხელი და გამჭვირვალეა, რომ მკაფიოდ ჩანს მისი შიგნეულობა.

რამდენ ხანს ცოცხლობს კუ?

როგორც ირკვევა, კუზე ხანგრძლივად არც ერთი ცხოველი არ ცოცხლობს. წმინდა ელენეს კუნძულზე არის გიგანტური კუ, რომელიც აქ მოუყვანიათ 1971 წელს. კუ, რომელიც წყნარი ოკეანის კუნძულ ტინგაზე გამოჩენილ ინგლისელ მოგზაურს ჯ. კუკს 200-მეტრი წლის წინათ მოუყვანია, მაშინაც უკვე საკმაოდ ხანდაზმული ყოფილა. ლონდონის ზოოპარკში ჰყავთ გიგანტური კუ, რომლის ასაკიც 280 წელიწადს გადააჭარბა. ვენის ზოოპარკშიც ერთ-ერთმა გიგანტურმა კუმ 200 წელიწადზე მეტხანს იცოცხლა...

გოლიათი მწერები

ამაზონის ჯუნგლებში ზოოლოგებმა აღმოაჩინეს არაჩვეულებრივი სიდიდის მწერები. მაგალითად, ჭიანჭველის სიგრძე 7 სანტიმეტრს უდრიდა, ხოლო მწვანე კალიისა - 15 სანტიმეტრს.

3500 წლის თოჯინა

იტალიელი არქეოლოგები ტირენის ზღვაში მდებარე ერთ-ერთ კუნძულზე ნააწყენენ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 1500 წლის წინანდელ სამარხს. თიხის ქოთნების ნამსხვრევებში იდო საუცხოოდ შემონახული სათამაშო - კერამიკული თოჯინა. ჩანს, რომ იგი საბერძნეთში გაუკეთებიათ ეტრუსკული ოჯახის შეკვეთით. თოჯინა ძალზე გამძლე საღებავებით არის შეფერადებული: ტურები წითელი აქვს, ნაწნავები - შავი, კაბა ვარდისფერი, ქუდი - ცისფერი.

4000 წლის პლანური

იმ შორეულ დროს, როცა ეგვიპტის ფარაონები თავიანთთვის პირამიდებს იშენებდნენ, ბავშვები ისევე თამაშობდნენ, როგორც ამჟამად თამაშობენ. ჰქონდათ თოჯინები, ურიკები, კუბიკები, ბურთები და, წარმოიდგინეთ, პლანურიებიც კი. ამას ამტკიცებენ არქეოლოგები, რომლებმაც ამას წინათ ნილოსის დაბლობზე პირველი სამარხები აღმოაჩინეს. მუმიების გვერდით ენყო მძივები, პატარა პატარა დოქები და ერთი უცნაური საგანიც. ეს საგანი პარიზში ჩაიტანეს და მისი ზუსტი მოდელი დაამზადეს, რადგან ნაპოვნი პლანური ძალზე მყიფე გამოდგა. მოდელი, თანამედროვე პლანურის მსგავსად, შესანიშნავად დღვრინავს.

ობობა - „ბარობიტრი“

ობობა ცნობილია, როგორც ზუსტი „ბარობიტრი“. მშრალ ამინდში იგი გამალებული ქსოვს ქსელს, ხოლო უამინდობისას ბუდის სიღრმეში იმალება. თუ ობობა საღამოს თავის ქსელით დაბლა დაეშვება - მეორე დღეს კარგი, თბილი ამინდია მოსალოდნელი.

საოცარი გობრა

ჩინეთში, თბილი კლიმატის რაიონებში, ზღვის დონიდან 100 მეტრზე ხარობს მრავალწლიანი გობრა „იუჩაგო“. ყოველ გობრაში 6 გიგანტი თესლია. თითოეული მათგანი სიდიდით იხვის კვერცხს უტოლდება და 62 გრამს იწონის.

ცსტოვრება მართვალთა

ქრისტეს შობამდე IV საუკუნეში შორეულ მაკედონიაში გამოჩნდა მეფე ალექსანდრე მაკედონელი. ის მხოლოდ 16 წლის იყო, ტახტი რომ დაიკავა. 30 წლისამ კი ვრცელი იმპერია შექმნა. "ქართლის ცხოვრების" მიხედვით, ამ დროს, ქართლში, მის ერთ-ერთ სარდალს, აზონს უღებდნენ, აუოხრებია ძვეყანა, მოუკლავს მცხეთის მამასახლისი სამარა და მმართველად თვითონ დაგვადარა.

"აზონ, შენ ხარ მე არიან ქართლის მეფისა. ამიერიდან, შენთვის მიგოქება მთავრობა ქართლში"

"ჩვენმა ჯარებმა უკვე აიღეს წუნდა, ურბინი, კასი, უფლისციხე, რუსთავი, სამგვილდა, სარკინა. მცხეთა კირფესვინად გადავწვით. მცხეთის მამასახლისი სამარა და მისი ძმა ბრძოლაში დაიღუპნენ."

მცხეთის მამასახლისის, სამარასა და მისი ძმის სიკვდილის შემდეგ წარჩინებულია გადარჩენილი სამარას ძმის ოჯახი მთაში გახიზნეს. მათ შორის იყო ტახტის ერთადერთი მემკვიდრე ფარნავაზი.

ფარნავაზი კავკასიის მთებში იზრდებოდა. ის იყო ახლად და გონიერი ჭაბუკი, დახლოებული მეომარი და მონადირე.

როდესაც ფარნავაზი წამოიზარდა, მან გადაწყვიტა მცხეთაში დაბრუნებულიყო. დედა ეცადა გადაეთქმევიწინებინა შვილისთვის ეს აზრი, მაგრამ ვერ შეძლო.

მცხეთაში დაბრუნებულმა ფარნავაზმა მალე მიიტყა აზონის ყურადღება. მან მიიწვია ფარნავაზი სასახლეში. იგი ხშირად მონადირეობდა აზონის მიერ მოწყობილ ზღიერებას თუ ნადირობაში. აზონი საქვეყნო საქმეებშიც ეკითხებოდა რჩევას ფარნავაზს და ცდილობდა იგი მუდამ გვერდით ჰყოლოდა.

აზონის მმართველმა იმდენად აუტანელი იყო ქართლის მოსახლეობისათვის, რომ ხალხი იარაღით ხელში გამოდიოდა და მკვლელობის წინადადებას აზონმა გადაწყვიტა, თავისი სიკაცებით ხალხი მორჩილებად მიიყვანა.
 -"სინხლში უნდა ჩავეხვოთ ყველა გამოსვლა. არ დავინდოთ დიდი თუ პატარა."

აზონის მიომრავი ანიოქაღწენ მოსახლეობას, არ ინდოგდენ არავის, სიკვდილით სჯიდენ დიდსა თუ პატარას.

ფარნავაზის დედამ განიზრახა შვილები მცხეთიდან გააჩივნა, რათა ამ გზით თავიდან აეცილებინა აზონის რისხვა. მათ მცხეთიდან გააჩივა განიზრახეს. ვიღრა ამ ამბავს აზონი შეიტყობდა, ისინი უკვე სამშვიდობოს იმეზოვნენ.

გაპარვის წინა დამის ფარნავაზმა სიზმარი ნახა. ვითომდა ფარნავაზს სახლიდან გასვლა უნდოდა, მგზრამ ვერ გადაიოდა. უცებ მზის სხივი შემოიჭრა სარკმლიდან, წელზე შემოეკრა და სამშვიდობოს გაიყვანა.

დილით ფარნავაზი მარტო ნაჲდა სანადიროდ. დიღვის ველზე ირგებს დავიდევა, ერთ-ერთს ისარი სტყორცნა და დაჭრა. დაგნელებამდე სდინა ღაჭრილი ირემს, გოლოს კლდის ძირას იოვრა. ამ დროს საშინელი წვიმა წამოვიდა. იქვე გამოქვაბული შენიშნა, როგორც შესასვლელი საბუღაბუღოდა ამოქოლილი და შენიღბული იყო.

ფარნავაზმა გამოქვაბული შეარღვიო და შიგნით შევიდა. როდესაც ცეცხლი აანთო, გამოქვაბულში აუარავალი სიღიღრა, ძვირფასეულობა, ოქრო და ვერცხლი იხილა. ფარნავაზი სასწრაფოდ დაბრუნდა მცხეთაში. მან ეს სასიხარულო ამბავი დედას და თავის ორ დას მოუთხრო.

ფარნავაზის ოჯახში ხუთი დედა ეზიდებოდა სახედრებით აუარავალ განძს. მთელი განძი მათ საბუღაბუღოდა დამაღეს. ფარნავაზმა ნაოწნი სიღიღრით ძვეყნის ბათავისუფლება დაიწახა მიზნად. იგი მარტო ვერას გახედებოდა და ამიტომ მოკავშირეთა ეზრისის მმართველს, შუჰის, შესთავაზა. ამ მიზნით შუჰისთან საბაგებოდა ერთგული ვირი გააგზავნა. ფარნავაზი შუჰისს წერდა: "მე ვარ მცხეთისის ძინ ჩამომავალი და ამისწული სამარა მამასახლისისა. მაქვს აუარავალი სიღიღრა და მოვალ შენთან. ვიყნოთ როგორც ძვენი და ერთად ვებრძოლოთ ჩვენს მტერს აზონს." შუჰი უზომოდ გაახარა ფარნავაზის შემონათქვამა.

გაგრძელება იქნება

კოლინი კარბი პოლისიელია

ენიდ ბლუტონი

კოლინი ფულს აგროვებდა ერთი წყვილი ციგურების საყიდლად. მან ყულაბაში მოათავსა მთელი საშობაო დანაზოგი და კვირას გამომუშავებული ექვსი პენსიც, რომელიც შესასვლელი ბილიკის გასუფთავებისათვის გადაუხადა მამამ. ყულაბა წარმოადგენდა სქელ გოჭს ზურგზე ჭრილითა და მუცელზე ლუქით, რომელზეც კლიტე ედო. კოლინი ველარ ითმენდა და ხშირ-ხშირად ხსნიდა ყულაბას. ერთ დილასაც, როცა კიდევ ერთხელ დაითვალა ფული, გახარებულმა წამოიძახა: “დარწმუნებული ვარ, შემდეგ კვირას ვიყიდი ჩემს ციგურებს, მერე კი წავალ საციგურაოდ ნედთან და ბილთან ერთად! რა ბედნიერი ვიქნები მაშინ!” მაგრამ მალე კოლინს იმედი გაუცრუვდა...

ერთ ღამეს ბიჭუნას სახლი გაქურდეს. მძარცველმა წაიღო კოლინის ყულაბა, დედის საფულე, მამიკოს საყვარელი სათვალე და გოლფში მიღებული პრიზი - მშვენიერი თასი.

ამ ამბავმა მთელი ოჯახი შეაძრწუნა. მაშინვე გამოიძახეს პოლიცია. მამა დაჟინებით ითხოვდა ქურდის დაჭერას და დაკარგული ნივთების დაბრუნებას.

“მეც მქონდა ცოტადენი დანაზოგი ჩემს გოჭუნაში!” - თქვა ატირებულმა კოლინმა, - “რამდენ ხანს ვაგროვე ფული ციგურების საყიდლად, ახლა კი აღარაფერი მაქვს. გეთაყვა, შეიპყრით ქურდი!”

“ძალ-ღონეს არ დავიშურებ”, - თქვა პოლიციელმა და უბის წიგნაკი დახურა. “მაჩვენეთ ის ადგილი, საიდანაც ქურდი შემოვიდა”.

მძარცველი იმ პატარა ფანჯრიდან შემომძვრალიყო, რომელსაც საკუჭნაოდან სახლში შემოვყავდით. პოლიციელმა კიდევ რამდენიმე საგულისხმო ცნობა შეაგროვა და წავიდა.

ქურდი ვერ დაიჭირეს. დღე დღეს მისდევდა, ახალი კი არაფერი ისმოდა. ბიჭუნა სულ უფრო მეტ მოუთმენლობას იჩენდა.

“დედა”, - ეკითხებოდა ის, - “დაიჭერენ თუ არა ქურდს? რა ისმის ჩემს ყულაბაზე? დავიბრუნებ თუ არა მას?”

“ძვირფასო, ვერ დაიბრუნებ, სანამ ქურდს არ შეიპყრობენ”, - უპასუხა დედამ.

“მაგრამ, დედიკო, ის სწრაფად უნდა დაიჭირონ, რადგანაც მე ფული მჭირდება ციგურებისთვის”, - თქვა კოლინმა სასონარკვეით.

“პოლიციელმა ყველა ღონე იხმარა ქურდის დასაჭერად. ერთადერთი გამოსავალია, შენით შეიპყრო მძარცველი, მხოლოდ ამ შემთხვევაში დაიბრუნებ გოჭუნას”, - უთხრა დედამ სიცილით.

კოლინი ტირილით გაიქცა ეზოში. ენანებოდა, რომ დაკარგა სათუთად წაგროვები დანაზოგი. ამის გახსენებაც კი გულს უთუთქავდა.

უეცრად ბიჭს დედის ნათქვამი გაახსენდა: “ერთადერთი გამოსავალია, შენით შეიპყრო მძარცველი, მხოლოდ ამ შემთხვევაში დაიბრუნებ გოჭუნას”.

“ნეტავ შემეძლოს მისი აღმოჩენა”, - ფიქრობდა კოლინი, “მაგრამ საიდან დავიწყო? არაფერი ვიცი ქურდის შესახებ. არ ვიცი, მაღალია თუ დაბალი, სქელი თუ გამხდარი...”

უეცრად ბიჭმა შუბლი შეიკრა: - “მოითმინეთ! დიახაც რომ ვიცი ცოტა რამ მის შესახებ! ქურდი ძალზე პატარა უნდა იყოს, რომ საკუჭნაოს ვინრო ფანჯარაში გაეტიოს!”

კოლინი სწრაფად გაეშურა საკუჭნაოსაკენ. მართლაც, ფანჯარა ჩვეულებრივზე ვიწრო იყო. მასზე ახტომისას ბიჭმა სქელი ნაფეხურები დატოვა. მათ გვერდით კი ორი სხვა

ზომის ნაკვალევი აღმოჩნდა. ეს ნამდვილად მძარცველის ნაფეხურები უნდა ყოფილიყო. მიწა რბილი იყო, წვიმა კი ჯერ არ მოსულიყო, რომ ძარცვის კვალი წაეშალა.

პატარა ბიჭი ალტაცებაში მოვიდა. ახლა უკვე ორი რამ იცოდა ქურდის შესახებ: ის იყო პატარა, იმიტომ, რომ ვინრო ფანჯარაში გაეტიო, და დიდი ტერფები ჰქონდა, რადგან ნაკვალევი ძალზე ფართო იყო.

კოლინმა მოიძია დედის საზომი ზონარი და ფრთხილად გაზომა ჯერ ქურდის ნაფეხურები, შემდეგ კი მამიკოს ჩუსტები. აღმოჩნდა, რომ ნაფეხურები ჩუსტებზე ბევრად დიდი იყო. წარმოგიდგენიათ, მძარცველს მამიკოზე დიდი ფეხი ჰქონდა!

“პატარა კაცი ძალიან დიდი ფეხებით!” - ჩაილაპარაკა კოლინმა, - “ნეტავ, რაშია საქმე?”

ბიჭუნა გამუდმებით ფიქრობდა. უეცრად მას გაახსენდა მეტად მნიშვნელოვანი ფაქტი: ძალს იმ ღამეს ქურდისთვის არ დაუყვებია. მიკი ხომ ყოველთვის უყვებდა უცხოებს!

“ძალიან კარგი... თუ მიკიმ არ დაუყვება, ესე იგი, ცნობდა იმ კაცის ხმას, სუნს, ხოლო თუ ძალღი იცნობდა კაცს, იგულისხმება, რომ მძარცველი ხშირად დადიოდა ჩვენთან, ესაუბრებოდა მიკის და დროგამოშვებით სასუსნავსაც გადაუგდებდა ხოლმე. მე აუცილებლად მივაკვლევ დიდფეხებიან კაცს, ვინც საეჭვოდ ხშირად გვესტუმრება და ვისთანაც მიკი იმეგობრებს”.

კოლინი ალტაცებისგან აცქმუტდა, დაბრუნდა ფანჯარასთან, შეხტა ოფაზე იმ მიზნით, რომ შეემონებინა საკუჭნაოში ჩახტომისას გამოწვეული ხმაური. ის ჩახტა საკუჭნაოში, მაგრამ გზაზე ლაბადით ლურსმანს დაეკიდა. რალა თქმა უნდა, სამოსი გაეხა.

“ემშაკმა დალაზვროს”, - წამოიძახა ბიჭმა და დამწუხრებულმა შეხედა ლურსმანს, რომელზეც შერჩენილი იყო ყავისფერი ტანსაცმლის ნაჭერი პატარა წითელი ზოლით.

“შესანიშნავია!” - აღმოხდა კოლინს, - “ეს არ არის ჩემი ტანსაცმლის ნაგლეჯი. ქურდმა ისევე დაიზიანა ქურთუკი ლურსმანზე, როგორც მე, - და ეს სწორედ მისი ქურთუკის ნაწილია! ოჰ, სწორ გზას ვადგავარ. დიახ, ეს სიმართლეა! მე უკვე ვიცი, რომ მძარცველი დიდფეხებიანი პატარა კაცია, სახლის ხშირი სტუმარია, დამეგობრებულია მიკისთან და, რაც მთავარია, აცვია ყავისფერი ქურთუკი, რომელსაც გასდევს წითელი ძაფის ლიანდაგი”.

ბიჭუნა გავარდა ეზოში და გაიხსენა ყველა ის კაცი, ვინც მათ სახლში დადიოდა. მერძევე გამოიჩხუბა - მაღალია. არც ყასაბი იქნებოდა, მას პატარა ფეხები

აქვს. არც დამლაგებელი, არც ფოსტალიონი, არც მეპურე, იმიტომ, რომ მიკი არც ერთ მათგანთან არ მეგობრობს. "იქნებ ფანჯრის მწმენდელი იყო?" - განაგრძო ფიქრი კოლინმა, - "არა, ის ხომ თვეში ერთხელ მოდის და თანაც სქელია. იქნებ კვერცხის დამტარებელი კაცი იყო, მაგრამ, არა, მიკი მას ვერ იტანს. ნამდვილად ქალაქის გამყიდველია ქურდი. ის არის დამეგობრებული მიკისთან, თანაც პატარაა და ამასთანავე ქარვისფერი ქურთუკი აცვია. მე არ მახსოვს, რომ მას დიდი ფეხები ჰქონდეს. უნდა ნავიდე და ვნახო".

ქალაქის გამყიდველი გზის გაყოლებაზე ცხოვრობდა. კოლინი იმედოვნებდა, რომ ის არ იყო ქურდი, რადგან ეს კაცი გამოირჩეოდა სიკეთითა და იუმორის გრძობით. როცა კოლინმა მიიღინა, კაცი თავისი მალაზიის კართან იდგა.

დიახ, მას ყავისფერი ქურთუკი ეცვა, მაგრამ არა ცისფერი ლიანდაგით და ფეხებიც კოლინის მამის ფეხებზე პატარა ჰქონდა. მაშ, არც ქალაქის გამყიდველი ყოფილა ქურდი.

უეცრად ბიჭუნას გაახსენდა უყმური ჩოფურა კაცი, რომელიც ხანდახან მოდიოდა ეზოს დასაბარად. დედას არ უყვარდა ის, მაგრამ მამას ეცოდებოდა და აძლევდა ხოლმე სამუშაოს ეზოში. დედა კი იძულებული იყო, დაემზადებინა არასასიამოვნო სტუმრისთვის პურის, ხილის და ნამცხვრის ამაღათები.

"ყოველთვის უნდა დავეხმაროთ ჩვენზე ხელმოკლეებს", - ეუბნებოდა დედა კოლინს, რის შემდეგაც ბიჭმა მისცა უოლტერს მთელი შილინგი საშობაო ფულიდან.

"შეიძლება ეს უოლტერია", - დაეჭვდა კოლინი, - "იგი საკმაოდ პატარაა და დიდი ფეხებიც აქვს. მე ეს მაშინ შევამჩნიე, როცა მამიკოს ჩექმები არ ჩაეტია. მიკისაც უყვარს, რადგან უნაწილებს ხოლმე პურის

ნაჭრებს, მაგრამ არ მახსოვს, როგორი ქურთუკი აცვია მას".

ძალიან მალე საეჭვო კაცი ბაღის დასაბარად მოვიდა. მამიკომ თქვა: "მინა გაყინულია, უმჯობესია, შემა დაჩეხოს". კოლინი ეზოში ჩავიდა დანაბარების გადასაცემად. ბიჭუნას სასიხარულოდ აღმოჩნდა, რომ უოლტერს ეცვა ერთგან ამოგლეჯილი ყავისფერი ქურთუკი, წითელი ძაფით დალიანდაგებული.

კოლინს გულმა გამალებით დაუნყო ძველა. უოლტერი იმდენად საზიზღარი ყოფილა, რომ არ დაინდო დედა და მამა, ისინი ხომ მუდამ კეთილად ექცეოდნენ მას.

ბიჭმა მოკურცხლა სახლისკენ და მამას დაუძახა: "მამა! მე ვიცი, ვინც იყო ჩვენთან გასულ კვირას ღამით. ჩქარა, გამოართვი ჩემი გოჭი, დედიკოს საფულე და შენი გოლფში მოგებულნი თასი".

"კოლინი! რას გულისხმობ?" - ჰკითხა გოცებულმა მამამ.

"მისმინე! მე ყველაფერი ვიცი ქურდის შესახებ. ის არის პატარა, რადგანაც გაეტია საკუჭნაოს ფანჯარაში, აქვს დიდი ტერფები, შენზე დიდი, იმიტომ, რომ გავზომე ნაფეხურები. დამეგობრებულია მიკისთან, რადგან მიკი არ უყვებს მას და ატარებს ყავისფერ ქურთუკს, ისეთს, როგორიც ეს ნაჭერია", - ბიჭმა მამას მოხეული ტანსაცმლის ნაჭერი მიანოდა, - "ეს იმ ლურსმანზე იყო შერჩენილი, რომელიც საკუჭნაოს ფანჯრის ქვეშაა", - თქვა მან, - "შენ წარმოიდგინე, მამიკო, მძარცველი უოლტერია. მას სწორედ ასეთი ქურთუკი აცვია ამ დღით და ის გახეულია".

დედ-მამა ყურებს არ უჯერებდნენ.

"შენ მშვენიერი პოლიციელი ხარ, კოლინი!" - უთხრა დედამ.

"ოჰ, მძულს უოლტერი. თქვენ ისე კეთილად იყავით განწყობილი მის მიმართ და შეხედეთ,

როგორ დაგიბრუნათ სიკეთე! რას აპირებთ?"

"პოლიციაში დარეკვას!" - თქვა მამამ და დარეკა კიდეც.

დიახ, კოლინი სავსებით მართალი აღმოჩნდა. როცა პოლიციელმა დაათვალიერა უოლტერის სახლი, პირველი, რაც დაინახა, ბუნრის თავზე თავმომწონედ გამოჭიმული ბიჭუნას ყულაბა იყო. უჯრაში კი ელო დედიკოს საფულე, მამიკოს გოლფში მოგებული თასი და სათვალე. ვერცხლი კი ველარ იპოვეს. უოლტერს ის გაეყიდა.

კოლინი ალტაცებაში მოიყვანა გოჭუნას პოვნამ. მაგრამ ის, სამწუხაროდ, ცარიელი აღმოჩნდა. ქურდს მთელი ფული დაეხარჯა. გაოგნებული ბიჭუნა აქვითინდა: "მთელი ჩემი მონდომების შემდეგაც ვერ ვიყიდი ციგურებს!"

პოლიციელი ძალზე გაახარა მძარცველის აღმოჩენამ, რადგან, უოლტერმა არამარტო კოლინის მშობლები გაჭურდა, არამედ ბევრი მათი მეზობელიც და მალე ის, უეჭველად, სხვა სახლებიდანაც წაიღებდა ნივთებს. პოლიციელი ალტაცებას ვერ ფარავდა. ის ხომ დიდი ხანია ეძებდა ქურდს! და, როგორ ფიქრობთ, რა მოიმოქმედა მან? შევიდა სათამაშოების მაღაზიაში და შეიძინა ერთი წყვილი ციგურები კოლინისათვის.

მალე პატარა ბიჭუნამ ამანათი მიიღო. გახსნისას დაინახა წარწერა: "ციგურები საუკეთესო პოლიციელისათვის". კოლინმა სიხარულისაგან შეჰყვირა: "ეს ბევრად სჯობს იმ ციგურებს, რომლისთვისაც მე ფულს ვაგროვებდი. ოჰ, რა ილბლანი ვყოფილვარ!"

ნეტავი განახათ ყინულზე მოსრიალე კოლინი. ღმერთო ჩემო! ის ქარზე სწრაფად დაჰქრის!

თარგმნა მარიკა მამაცაშვილმა

ბაბა აკოპოლიანის ნახატი

თქმულება ანდაზითურთ
ყვავი

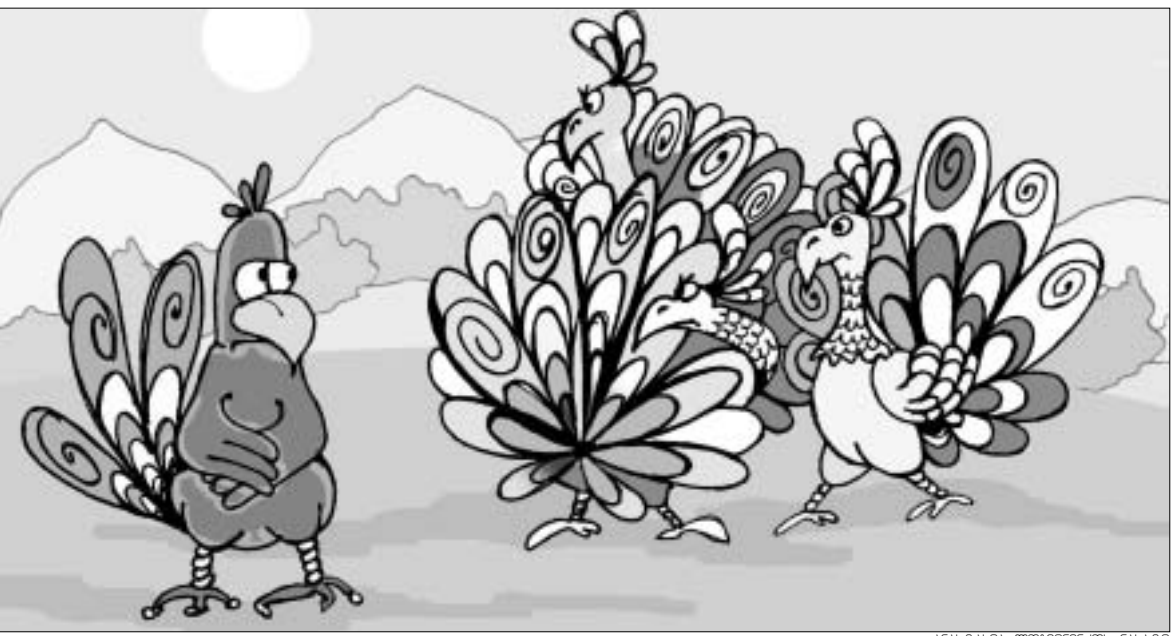
ყვავი გაამპარტავნდა: ყვავობა არ მინდა, ფარშავანგი უნდა გავხდეთ. ჩაირჭო გარეშემო ფარშავანგის ფრთები და გაერია ფარშავანგებში.

ჯერ ვერ იცნეს, მაგრამ უცებ წამოსცდა თავისი "ყვაა". მისცვივდნენ ფარშავანგები და სულ გაძიძგნეს.

ტიტველა ყვავი ნავიდა თავის ყვავებთან, მაგრამ იმათაც იუცხოვეს, კისრის ტეხით გამოაგდეს.

ფარშავანგიც ვერ გახდა, ყვავებშიაც გამონყდა.

ანდაზები:
ჩიტი საღაც გაიზრდება, მისი ბაღდადი იმ არის.
არ გათეთრდება ყორანი, რაც უნდა ხახო ჰქვიპითა.

ანდაზისა ლოპინინის ნახატი

სატკბილეთის ქვეყანა

ირმა მაღალციხო

წარამელია - სატკბილეთის დედაქალაქი

არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ იყო ერთი პატარა ქვეყანა, რომელსაც უცნაური სახელი - **სატკბილეთი** ერქვა. სატკბილეთის დედაქალაქის, წარამელიას ერთ გარეუბანში, უზარმაზარი კაკლის ხის ქვეშ, სულ ერთი ციდა ქილის ოდენა სახლში ცხოვრობდა ბიჭუნა, სახელად ნიგო.

სულ დამავინყდა მეთქვა, რომ ამ ქვეყანაში სახლები მურაბის ქილებს მოჰგავდნენ. სატკბილეთში წვიმაც კი ტკბილი მოდიოდა, სეტყვის ნაცვლად კი შაქარყინულის ნატეხები ცვიოდა. წარამელიის შუაგულში ლიმონათის მდინარე ჩამოედინებოდა. უნდა გენახათ, გაზაფხულზე რომ ადიდებოდა - სულ შუშუნით მოჰქუხდა შოკოლადის ფი-

ლებით აგებულ ჯებირებს შორის და ვაი, საშინელება, თუ რომელიმე ცელქ ბავშვს შოკოლადი ზომაზე მეტად ექნებოდა ალოკილი. მაშინ შეთხლებულ ჯებირს შეკეთება დასჭირდებოდა, რათა ლიმონათს ნაპირი არ გადმოეღობა და მოსახლეობა არ დაეტბორა. აქაურ ბავშვებს მშობლები თუ მასწავლებლები სულ იმას ჩასჩინებდნენ, არ გაბედოთ ჯებირის ალოკვა, თორემ ყველას საფრთხე დაგვემუქრებაო, მაგრამ ყურს ვინ უგდებდა. ბავშვები ლოკავდნენ შოკოლადს და მღეროდნენ:

“ჩვენ არ გვინდა გოზინაყი,
 არც თხილი, არც ზეფირი,
 სულ ყველაფერს გვირჩევნია
 შოკოლადის ჯებირი.
 ერთი, ორი, სამი... ათი,
 უჰ, რა გემრიელია,
 ჩვენ არ გვინდა ლიმონათი,
 ჯებირები გველიან”.

ხალხი ისე შენუხდა, რომ გადანყვიტა, ბავშვებისათვის სკვერებში და ბალებში აუზები აეშენებინა. უმჯობესია,

ყელი ამით ჩაიკოკლოზინონ და ჯებირს თავი დაანებონო. ამ ხერხმა მართლაც გაჭრა - ბავშვები აუზებს შეესივნენ და ჯებირი მიივიწყეს.

წარამელიის ქუჩებში ასფალტის ნაცვლად ირისი იყო დაგებული. ირისს უზარმაზარ კასრებში ადნობდნენ, შემდეგ ქუჩაზე მოასხამდნენ და დიდი, გორგოლასიანი მანქანებით ასწორებდნენ. ცხელ დღეებში, ხალხი რომ ფეხით არ მიჰკრობოდა შემდნარ ირისს, სახანძრო მანქანე-

ქუდი თავზე დაიხურა და გზას გაუდგა.

ნიგო ძია თხილოსთან გადადის საცხოვრებლად

ძია თხილო ქალაქის მეორე ბოლოში, ლარიბულ ქოხში ცხოვრობდა და მეზობელ დიდგვაროვან, მდიდარ მისტერ კაქტუსოსთან მოსამსახურედ მუშაობდა.

საიდუმლოდ უნდა გაგიმხილოთ, რომ კაქტუსოების ოჯახი არავის ეპიტ-

ბი ფართო მილებით რწყავდნენ ქუჩებს.

წარამელიელები ბედნიერად და უდარდელად ცხოვრობდნენ. ყოველ დილით, როგორც კი ფორთოხლის მზე ამოვიდოდა, ქუჩაში გამოდიოდნენ, რათა ერთმანეთს მისალმებოდნენ, გაელიმათ, შემდეგ ცხელ კაკაოზე დაეპატიჟათ მეზობლები და ტკბილად ემუსაიფათ...

თუმცა, რა დროს ეს არის, ჩვენ ხომ ნიგოზე ვსაუბრობდით, რომელიც კაკლის ხის ქვეშ ცხოვრობდა. ნიგოს მშობლები ადრე გარდაეცვალა და ახლა მარტო იყო დარჩენილი. თავზე კაკლის ნაჭუჭი ეხურა და სეტყვაშიც კი უშიშრად დასეირნობდა. მაშინ, როცა წარამელიელები თავგაქუდმოგლეჯილნი შინისაკენ გარბოდნენ, ნიგო ქუჩებში დასეირნობდა და შაქარყინულით პირს იტკბარუნებდა.

ერთ დღეს ნიგოს მოსწყინდა მარტოობა და გადანყვიტა, ერთადერთ ნათესავს, ძია თხილოს სწვეოდა სტუმრად. ნაჭუჭის

ნავებოდა. ისინი თითქმის არავისთან მეგობრობდნენ, არც სტუმრად დადიოდნენ და არც არავის ეპატიუებოდნენ. და საერთოდ, თვით ყველაზე მოხუცი წარამელიელიც კი ვერ იხსენებდა, როდის დასახლდა ეს ოჯახი ქალაქში, ან საიდან ჩამოვიდა.

მისტერ და მისის კაქტუსოებს ორი შვილი ჰყავდათ - მშობლებივით გულღრძო ქალიშვილი - ეკლინა და ვაჟი - სუსხია.

მოხუც თხილოს ძალიან უჭირდა ასეთ გულცივ და ბოროტ ადამიანებთან მუშაობა, მაგრამ სხვა გამოსავალი არ ჰქონდა, უმუშევრობას სიკვდილი ერჩივნა.

ნიგო სწორედ მაშინ მიადგა ძია თხილოს ქოხს, როდესაც მოხუცი ის-ის იყო კაქტუსოებისაგან დაბრუნებულიყო და დასაძინებლად ემზადებოდა.

ვერც კი წარმოიდგენო, როგორ გაეხარდა ობოლი დისწულის დანახვა. ცრემლები ღაპა-ღუპით სცვიოდა, გულ-

ში იკრავდა ნიგოს და კოცნიდა. მოფერებით გული რომ იფერა, დასვა პატარა ხის სკამზე და დაწვრილებით გამოჰკითხა, როგორ ცხოვრობდა.

ძია თხილო კეთილი კაცი გახლდათ. მან უყოყმანოდ გადაწყვიტა, რომ დისნული თავის ქოხში გადმოეყვანა საცხოვრებლად.

“ან ამდენ ხანს რატომ ვერ მოვიფიქრე”, - ბრაზობდა საკუთარ თავზე თხილო, - “ობოლის მარტო ცხოვრება არაფრით არ შეიძლება”

ნიგოს ძალიან გაეხარდა ბიძის გადწვევით, ბევრი არ უფიქრია, სახლში გაიქცა, თავისი ავლადიდებდა ერთ ბოხჩაში გამოკრა და ძია თხილოს ქოხში გადმოხარგდა.

“ხელობა უნდა ისწავლო, ასე ხომ არ იხეტილებ უსაქმურად”, - ამბობდა ძია თხილო და ფიქრიანად კეფას იფხანდა.

პრინცესა რაფაელა მარტოობისაგან დაიღალა

რამდენი ხანია, კარამელიაზე გესაუბრებით, მთავარი კი დამავიწყდა მეთქვა - სატკბილეთს მეფე კარამელიუს პირველი და დედოფალი მარმელადინა მართავდნენ. ისინი ერთთავად იღიმებოდნენ, როგორც იტყვიან, პირიდან სულ შაქარი ამოსდიოდათ. ამიტომ ქვეშევრდომებს ძალიან უყვარდათ მეფე-დედოფალი. მადლიერმა ხალხმა ქვეყნის დედაქალაქს სწორედ მეფის საპატივსაცემოდ უწოდა კარამელია.

მეფე-დედოფალს ერთადერთი, მშვენიერი ასული რაფაელა ჰყავდათ. მას რძესავით თეთრი კანი, მაყვალისებრი შავი თვალები, მარწყვით ნითელი ტუჩები და შაქრის ლერწამით მალალი და მოქნილი ტანი ჰქონდა. ჰაერზე მსუბუქ და ლამაზ პრინცესას უამრავი ჭაბუკი ეტროფოდა, მაგრამ, აბა, ვინ გაბედავდა, მის ტოლად და სწორად მიეჩინა თავი.

მშვენიერი რაფაელა ისეთივე კეთილი იყო, როგორც - ლამაზი, მაგრამ მისი გული ჯერჯერობით ვერავის მოენადირებინა, ცხოვრობდა თავის თეთრ ოთახში და ელოდა გულისსწორის გამოჩენას.

“ეჰ!” - ამოიხრებდა ხოლმე იგი საბრალოდ და გადია ფუნთუშინას მიუბრუნდებოდა, - “რა ძნელია, იყო პრინცესა. ჩვეულებრივი გოგონებით ვერც სასერიზოდ დავდივარ, ვერც საცეკვაოდ, მომწყინდა სეფე-ქალებთან სასახლის ეზოში თამაში, თავისუფლება ყველაფერს მირჩენია”.

ფუნთუშინა ღრმად ამოიხრებდა და

ცრემლები დაუგორდებოდა ხოლმე ღაჟა და მსუქან ლოყებზე, მაგრამ ამით რას უშველიდა პრინცესას მარტოობას.

მწერეთის მეფე სატკბილეთის აოხრებას აპირებს

როგორც უკვე მოგახსენეთ, სატკბილეთის მეფე, კეთილი და სამართლიანი, თუმცა, ცოტათი გულუბრყვილო იყო. მაგრამ მტრები მასაც ჰყავდა. აბა, რა იქნებოდა, კარამელია ხომ უმდიდრესი ქალაქი იყო და გულგრილს როგორ დატოვებდა მეზობელი ქვეყნის, მწერეთის ბოროტ და სასტიკ მეფეს - ნესტარ მეორეს, რომელმაც ერთ მშვენიერ დღეს სამეფო სკაში თათბირი მოიწვია.

თათბირზე გამოცხადდნენ მხედართმთავარი ბუზანკალი, გენერალი ფუტკარა და ქვეითი ჯარების სარდალი ტარაკან ყრუ, რომელმაც სმენა ბრძოლებში დაკარგა, მაგრამ მეფე მის რჩევას მაინც ითვალისწინებდა ხოლმე.

ნესტარ მეორემ სატკბილეთის რუკა მაგიდაზე გაშალა და ფრთა კარამელიას დაადო:

-ხვალ დილით ეს ქალაქი ჩვენი უნდა იყოს! - განაცხადა მან.
-რა დიდებული აზრია!

-მხოლოდ თქვენს უნესტარესობას თუ დაებადებოდა იგი!

-ხელში უნდა ჩავიგდოთ! გაისმა აქეთ-იქიდან მოწონების შეძახილები.

“ჩვენმა ქვეითმა ჯარებმა დასავლეთის კარიბჭესთან უნდა მოიყაროს თავი”, - შეაჩერა სიამოვნებისაგან სახეგაბადრულმა მეფემ მლიქვნელი ქვეშევრდომები, - “ჩრდილოეთიდან კი საჰაერო დესანტი უნდა ვაფრინოთ”.

ყველა ყურადღებით უსმენდა ნესტარ მეორეს, აქაოდა, ისეთი ერთგულები ვართ, ერთი სიტყვაც არ გვინდა გამოგვრჩესო.

“ახლავე ჭიანჭველათუხუცესი მომგვარეთ!” - ბრძანა მეფემ.

გენერალი ფუტკარა ფანჯრიდან გაფრინდა და რამდენიმე წუთში მხრებზე შესმული ჭიანჭველათუხუცესი მოიყვანა.

“ხვალ დილისათვის ქვეითი ჯარის ქვედანაყოფები საბრძოლო მზადყოფნაში უნდა იყოს, მომახსენეთ მებრძოლთა რაოდენობა!” - მიუბრუნდა მას ნესტარი.

-ორიათასი შეიარაღებული ჭიანჭველა მზად არის შეასრულოს თქვენი ბრძანება!

“ძალიან კარგი!” - სიამოვნებით დაიბზულია მეფემ.

ტარაკან ყრუმ იფიქრა, რალაცას მიმალავნო და შეეცადა, საუბარში ჩარეულიყო. როგორც იქნა, გააგებინეს, თურას გეგმავდა საიდუმლო სათათბირო.

ტარაკან ყრუ მეფესთან გამოიჭიმა და ომახიანად მოახსენა:

- ათასხუთასი შავი ტარაკანა მზად არის ბრძოლისა და თავგანწირვისათვის, ეშმაკებით მოხერხებულნი და დაუნდობლები არიან.

ნესტარ მეორე ძალიან კმაყოფილი ჩანდა და ეტყობოდა, წინასწარ ზეიმობდა გამარჯვებას.

ბზუილამ და ჭიამაიამ ნესტარის გეგმის შესახებ შეიტყვეს

ოთახში, სადაც ნესტარ მეორე საიდუმლო თათბირს ატარებდა, ცოტა ხნით ადრე დედოფალ ზაზუს ობოლი ძმისწული, ბზუილა და მისი მეგობარი, დედოფლის მოახლე გოგო, ჭიამაია კარადაში შექვრნენ, რომ მურაბით ყელი ჩაეკოკლოზინებინათ. ის-ის იყო, ჭამას მორჩნენ და მურაბის ქილა სულ გამოლოკეს, რომ რალაც ხმაური მოესმათ. ეს ნესტარ მეორე და თათბირის დანარჩენი მონაწილენი იყვნენ. ბზუილა და ჭიამაია გაინაზნენ. მეფეს ობოლი ნათესავი ისედაც არ ეპიტნავებოდა და ახლა რომ კარადაში ენახა, მითუმეტეს, ჭიამაიასთან ერთად, შავ დღეს დააყრიდა. ამიტომ მეგობრებმა იფიქრეს, ცოტა ხანს მოვიცდით და როცა ისინი წავლენ, სამალავიდან მერე გამოვალთო.

ასე რომ, ისინი, უნებურად, საიდუმლო თათბირის მოწმეები გახდნენ და ნესტარის მზაკვრული გეგმები გაიგეს. ორივე საგონებელში ჩავარდა. ბზუილას უახლოესი მეგობარი, ნიგო ხომ კარამელიაში ცხოვრობდა, სადაც ბზუილა ხშირად მიფრინავდა სურნელოვანი ყვავილების მოსაძებნად.

-რალაც უნდა მოვიფიქროთ, ასეთი მშვენიერი ქალაქის აოხრება არ უნდა დავუშვათ... - უჩურჩულა ბზუილამ ჭიამაიას.

-ჰო, აუცილებლად უნდა ვაცნობოთ კარამელიელებს მოსალოდნელი საფრთხის შესახებ... - უპასუხა ჭიამაიამ.

ბევრი არ უყოყმანია, როგორც კი თათბირი დამთავრდა და ყველა წავიდა, ბზუილა გამოძვრა სამალავიდან და კარამელიისაკენ გაფრინდა.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

ილია ქოქლაძისი და ბაბაკა ჭაბიძისი ნახატი, ირაკლი გილაშვილის კომპიუტერული დიზაინი

გვირაბი ლა-მანშის ფსკერზე

(ისტორიის მოყვარულთათვის)

ამაჟაკ ვაჟაქიძე

არქიტექტურული გიგანტებისა და გრანდიოზული მშენებლობებისადმი სწრაფვა ადამიანს უხსოვარი დროიდან ახასიათებდა. შენდებოდა ტაძრები და ხიდები, შუქურები და ბიბლიოთეკები; აგებდნენ ზოგს სალოცავად, ზოგს - თავდასაცავად, ზოგსაც - სილამაზისათვის. ამგვარად შემორჩა კაცობრიობას ეგვიპტის პირამიდები - ხელოვნებისა და არქიტექტურის უზადო ქმნილებანი, დღესაც რომ ატყვევებენ მნახველებს. თითქმის მთელი ჩინეთის ტერიტორია გადაუსერავს "ჩინეთის დიდ კედელს", განსაცვიფრებელი ქმნილებაა ტაჯ-მაჰალის მავზოლეუმი, კონია ეიფელის კოშკი, დაკიდებული ხიდი ბოსფორზე და სხვა მრავალი. ისე, კაცმა რომ თქვას, მათ სიდიადით არც ჩვენი ვარძია ჩამოუვარდება.

მე-20 საუკუნეში ამ საოცრებებს კიდევ ერთი შეემატა: უნიკალური გვირაბი ლა-მანშის ფსკერზე, ანუ ლა-მანშის სრუტის ქვეშ.

ბუნებაში სისტემატურად მიმდინარე კატაკლიზმებმა, მიწისძვრებმა და დედამიწის ქერქის ჩამოყალიბების ცვალებადმა პროცესებმა ბრიტანეთის კუნძულები კონტინენტს დააშორა და მათ შორის გაიჭიმა ლა-მანშის სრუტე. მიწის ამორ ნაწილს შორის მიმოსვლის გაადვილება ოდითგანვე იქცა ევროპელი ადამიანის საზრუნავად. სანჯლოსნო ტრანსპორტი და საჰაერო ბურთები არ აკმაყოფილებდა უჩვეულო კონსტრუქციების შექმნის იდეით შეპყრობილ არქიტექტო-

რებსა და მშენებლებს. დაიბადა უტოპიური სტილის ათასგვარი პროექტი.

ჯერ კიდევ 1750 წელს ამიენის უნივერსიტეტმა გამოაცხადა კონკურსი საფრანგეთისა და ინგლისის დამაკავშირებელი გვირაბის საუკეთესო პროექტზე. ფრანგი გეოლოგისა და ინჟინრის, **ნიკოლა დემარეს** პროექტი ყველაზე მეტად მოეწონა ლუდოვიკო მეტხუთმეტეს, მაგრამ ტექნიკური სიძნელეების გამო მშენებლობა არც კი დაწყებულა.

1802 წელს დემარეს პროექტი ნახა ნაპოლეონ ბონაპარტემაც. პროექტი ცოტათი შეცვლილი და გაუმჯობესებული გახლდათ: იგი ითვალისწინებდა ლამპიონებით განათებული მიწისქვეშა ტრასის მოწყობას, რომელშიც თავისუფლად იმოძრავებდნენ ეტლები, ხოლო ვენტილაცია განხორციელდებოდა გვირაბთან დაკავშირებული მაღალი მიწისქვეშა ბოლოები წყლის ზედაპირზე იქნებოდა ამოშვარილი.

1867 წელს პარიზში, მსოფლიო გამოფენაზე წარმოდგენილი იქნა **ემე ტომე დე გამონის** მიერ შემუშავებული პროექტი, რომელიც დიდი ბრიტანეთის დედოფლის, ვიქტორიას მიერ იქნა მოწონებული, მაგრამ ისიც, ისევე, როგორც სხვა მრავალი წინადადება, წლების მანძილზე განუხორციელებელი რჩებოდა.

საბოლოოდ, 1880 წელს გადაიდგა კონკრეტული ნაბიჯები დიდი ხნის ოცნების ხორცშესახმელად. საფრანგეთისა და ინგლისის მხრიდან თითქმის ერთდროულად დაიწყო გვირაბების გაყვანა. მათმა საერთო სიგრძემ 1840 მეტრი შეადგინა, მაგრამ 1882 წელს სამუშაოები შეჩერდა ამ ორ სახელმწიფოს შორის

წარმოქმნილი უთანხმოების ნიადაგზე.

1954 წელს კიდევ ერთხელ განახლდა მშენებლობა. ამჯერად ორივე მხრიდან 2000 მეტრი სიგრძის გვირაბი გაითხარა, მაგრამ 10 წლის შემდეგ კვლავ შეწყვიტეს მუშაობა უსახსრობისა და ტექნიკური სიძნელეების მიზეზით.

და აი, 1986 წლის იანვარში დიდი ბრიტანეთისა და საფრანგეთის მთავრობათა ხელმძღვანელები იწონებენ პროექტს: "საფრანგეთი-ლა-მანში", რომელიც "ევროხიდის" მიერ იყო შემუშავებული. იმავე წლის დეკემბერში მშენებლები შეუდგნენ მუშაობას.

გვირაბამყვანი მანქანები დაამზადა ამერიკულმა ფირმამ "რობინსმა". თერთმეტი ასეთი მანქანა, რომელთა სიგრძე 250-300 მეტრია, ხოლო წონა 25 ტონას აღწევს, ერთდროულად მუშაობდა გვირაბში და თითოეულ მათგანს საკუთარი სახელი ერქვა: რობერტი, ბრიჯიტა, კატრინი, ვირჯინია და სხვა. მანქანის "კბილები" კარბიდ-ვოლფრამის შენადნობისგანაა დამზადებული, ამიტომ ნებისმიერი გრუნტის გათხრა მათთვის სიძნელეს არ წარმოადგენდა. თითოეულ მანქანას ორმოცი მუშა ემსახურებოდა.

ყოველი გაბურღული მეტრნახევრის შემდეგ მანქანა კედლებს ფარავდა რკინა-ბეტონის საფარით, რომელსაც მიწის ზედაპირზე ამზადებდნენ და სპეციალური ტრანსპორტით ჩაჰქონდათ გვირაბში. თითოეული რკინა-ბეტონის რკალი ექვსი სეგმენტისაგან შედგება და 9 ტონას იწონის. მთელი გზის მოპირკეთებას ასი ათასი ასეთი რკალი დასჭირდა. მთელი მუშაობის მანძილზე 15 ათასმა მუშამ წყალქვეშა გრუნტის 10

მილიონი კუბური მეტრი მიწა ამოიტანა ზედაპირზე.

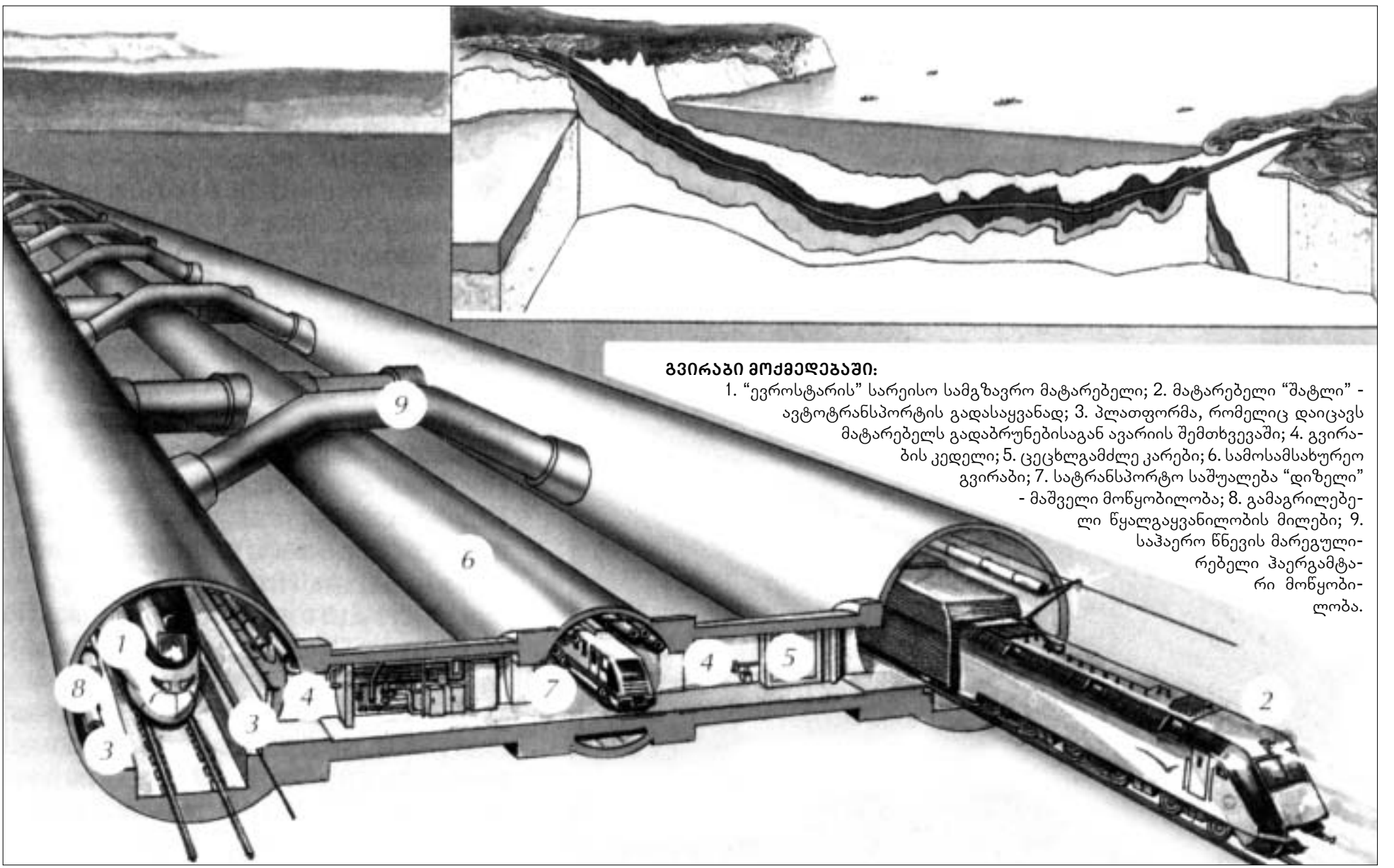
მიწისქვეშა ტრასა წარმოადგენს სამ პარალელურად განლაგებულ გვირაბს. ორი განაპირა გვირაბი, რომელთა დიამეტრი 7,6 მეტრს შეადგენს, მატარებლების მოძრაობისთვისაა განკუთვნილი, ხოლო შუაში სამოსამსახურეო, დამატებითი გალერეა-გვირაბია (დიამეტრი - 4,8 მეტრი). სატრანსპორტო გვირაბებს შორის დაშორება 30 მეტრს შეადგენს. ყოველი 375 მეტრის შემდეგ სატრანსპორტო გვირაბები ერთმანეთს უკავშირდება საავარიო გადასასვლელებით (ავარიის შემთხვევაში მგზავრებს შეუძლიათ, თავისუფლად გადავიდნენ სამოსამსახურეო გალერეაში, საიდანაც გზას ავტოტრუსებით გააგრძელებენ ნაპირისაკენ).

გვირაბის ნორმალურ ფუნქციონირებას უზრუნველყოფს კომპიუტერთა სამსისტემიანი ქსელი - ინფორმაციული კონტროლითა და კავშირგაბმულობით.

მატარებლები გვირაბში მოძრაობენ 130 კმ/სთ სიჩქარით. გამოთვლილია, რომ ყოველდღიურად მაგისტრალის მომსახურებით სარგებლობს 30 მილიონამდე მგზავრი და გადაიზიდება 15 მილიონ ტონამდე ტვირთი.

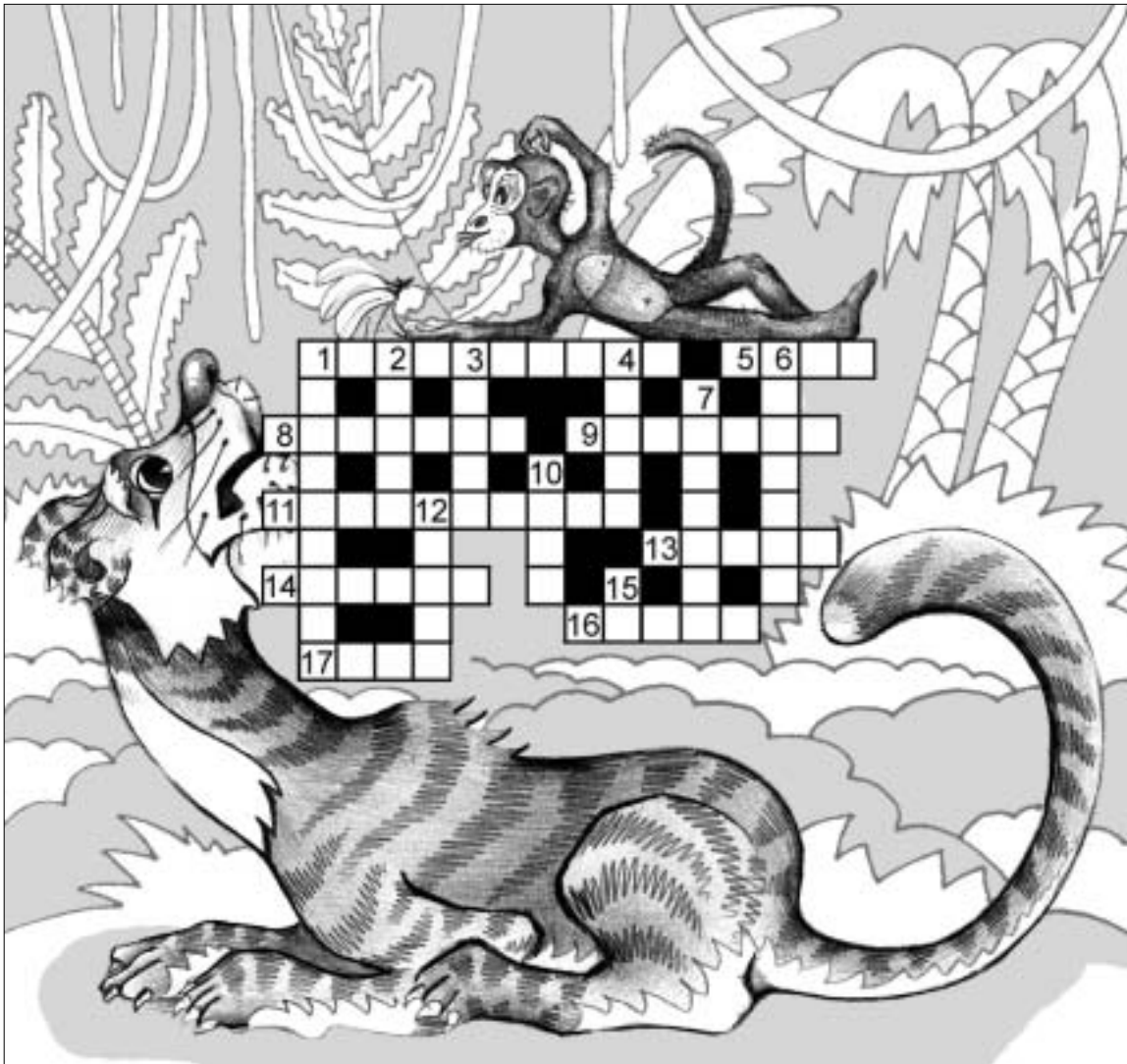
მოკლედ, ლა-მანშის სრუტე ვედარ აბრკოლებს ევროპელების ერთმანეთთან მიმოსვლას.

აი, ასეთი უნიკალური ტექნიკური ქმნილება შევიდა ექსპლუატაციაში 1994 წლის 6 მაისს: გვირაბი, სიგრძით - 52,5 კილომეტრი, რომელთაგან 38 კილომეტრი წყლის ქვეშაა ჩაფლული ზღვის დონიდან 40 მეტრის სიღრმეზე!

გვირაბი მოქმედებაში:
 1. "ევროსტარის" სარეისო სამგზავრო მატარებელი; 2. მატარებელი "მატლი" - ავტოტრანსპორტის გადასაცვანად; 3. პლათფორმა, რომელიც დაიცავს მატარებელს გადაბრუნებისაგან ავარიის შემთხვევაში; 4. გვირაბის კედელი; 5. ცეცხლგამძლე კარები; 6. სამოსამსახურეო გვირაბი; 7. სატრანსპორტო საშუალება "დიზელი" - მამული მონყობილობა; 8. გამაგრებული წყალგაყვანილობის მილები; 9. საჰაერო წნევის მარეგულირებელი ჰაერგამტარი მონყობილობა.

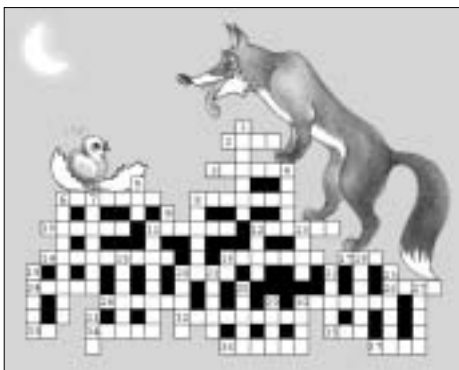
შვეულად:

1. ცეცხლისმფრქვეველი ზღაპრული ცხოველი; 2. შინაური ცხოველების გასარეკი ჯოხი; 3. მოკრივეთა მოედანი; 4. ადამიანის სხეულის ნაწილი; 6. უზარმაზარი "მაუგლი" ამერიკიდან; 7. იტალიური მკაცრონი; 10. რა ეცემა გამხმარ მუხას უამინდობისას?; 12. თბილისის უბანი, რომლის სასაფლაოზეც დაკრძალეს ფიროსმანი; 15. მეოთხე მუსიკალური ნოტი.

თარაზულად:

1. პროდუქტების მალაზია; 5. ძველებური ცხენებზემული ტრანსპორტი; 8. მაუგლის მთავარი მტრის სახელი; 9. კეთილი მოჩვენება, ცნობილი მულტფილმის გმირი; 11. რეზო გაბრიადისა და ელდარ შენგელაის მხატვრული ფილმი "მფრინავებზე"; 13. შვეიცარიის დედაქალაქი; 14. მაიმუნის დაგვალული ჯიში; 16. მოხტუნავე მწერი; 17. ქრისტეს 30 ვერცხლად გამყიდველი.

წინა ქროსვორდის პასუხები

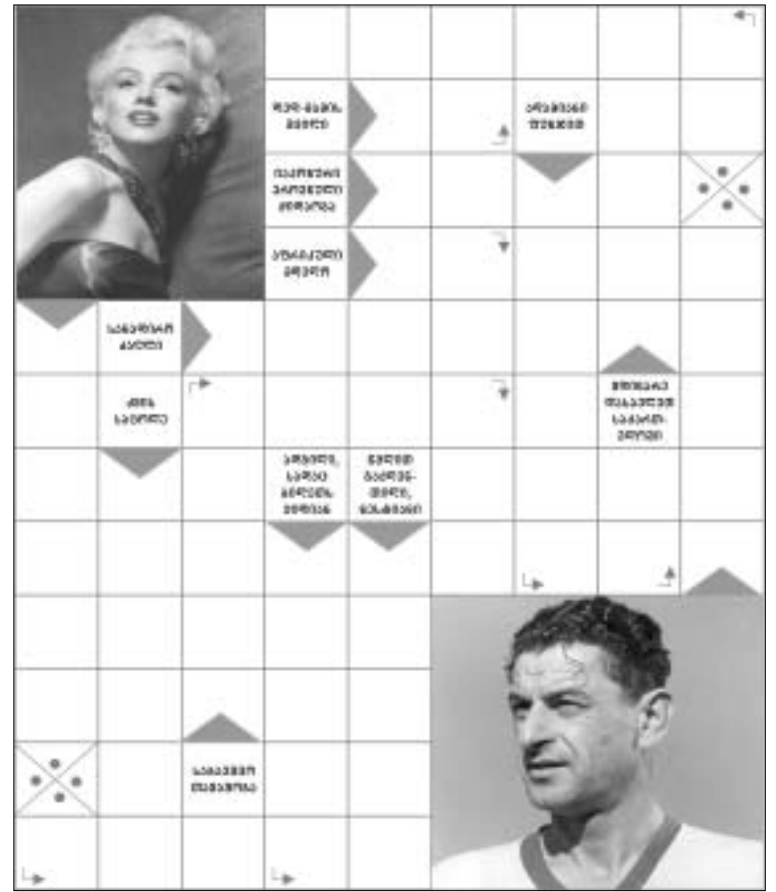
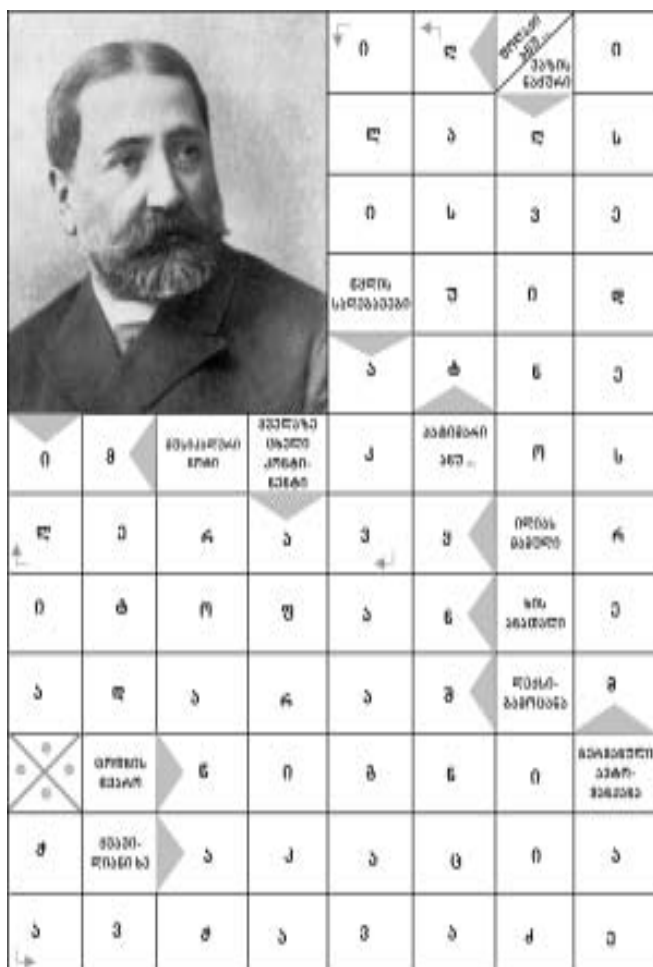

შვეულად:

1. ნრუნუნა; 4. ირისი; 5. ბია; 6. პარასკევი; 7. ნიახური; 8. მაუგლი; 9. კუ; 11. გულივერი; 12. ტომი; 13. ქარი; 15. ციკანი; 16. სი; 18. ბუნაგი; 19. ხმალი; 20. მაისი; 21. კასრი; 22. რემბო; 23. არიელი; 25. ლექსი; 27. მელია; 29. ბელი; 30. კატა; 31. სკა.

თარაზულად:

2. ორმო; 3. მანონი; 6. პინოქიო; 8. მაგნიტი; 10. ფრიადი; 11. გუგული; 12. ტვიქსი; 14. ასფურცელა; 16. სიმლერა; 17. ხბო; 20. მიკი; 24. მგელი; 26. რემა; 28. კამეჩი; 30. კომბალი; 32. სირაქლემა; 33. ია; 34. კვიცი; 35. ორი; 36. წინილა; 37. დილა.

რეზუსი

სიმბოლოს პრინციპით დაასრულეთ ნახატი და გააფარადეთ

